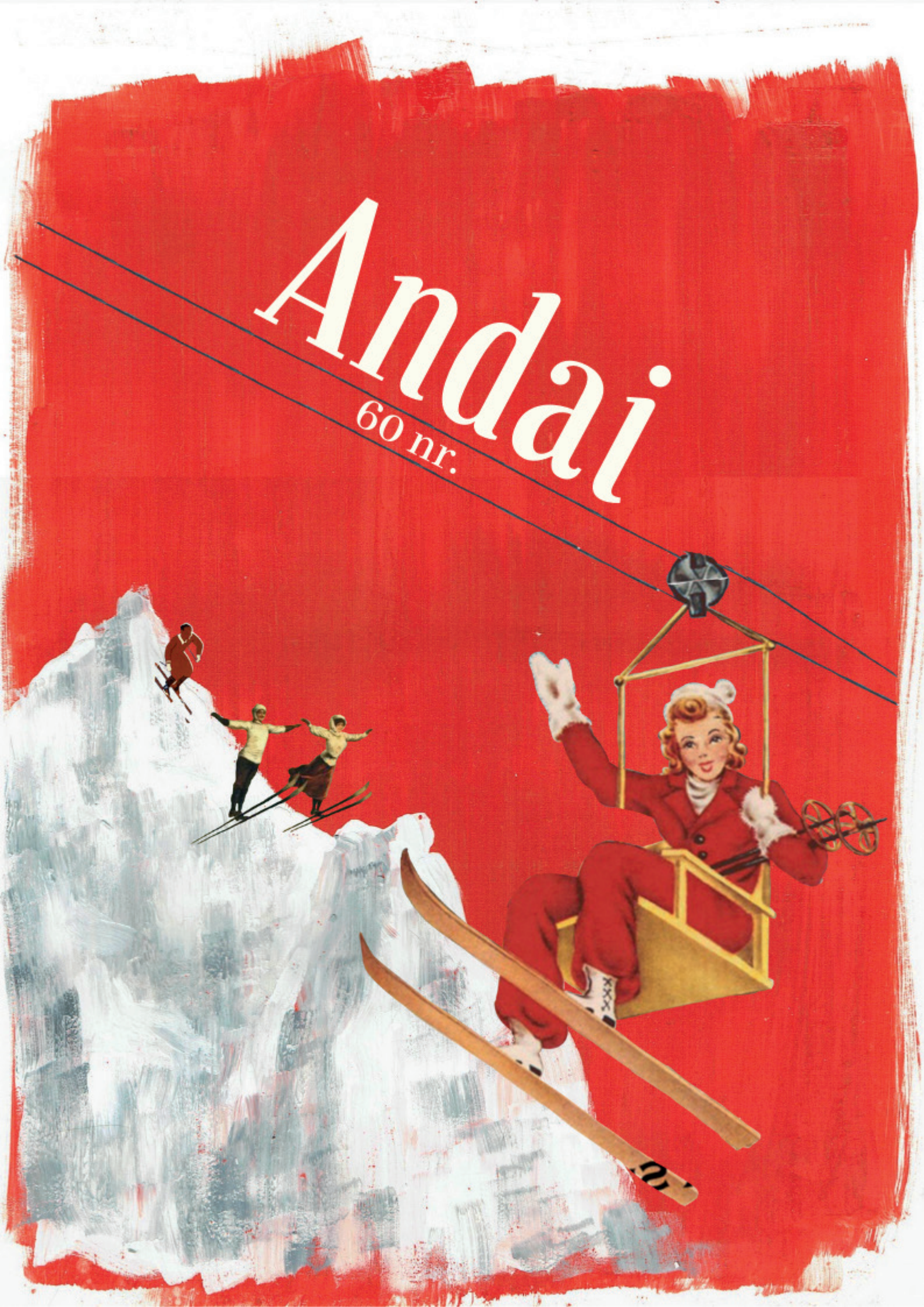
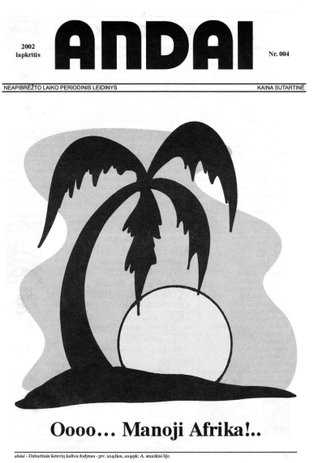
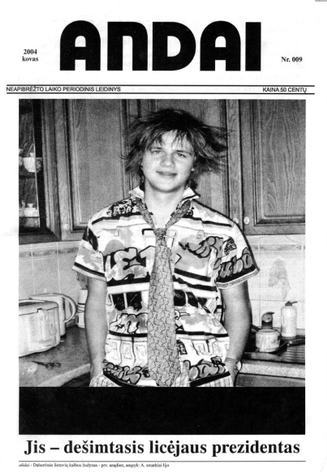
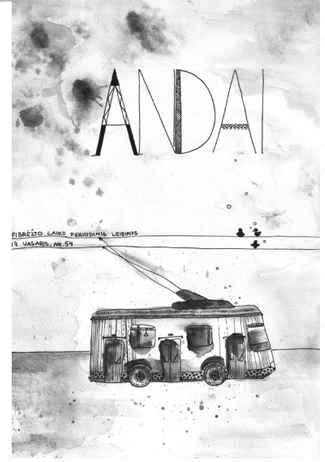
Andai

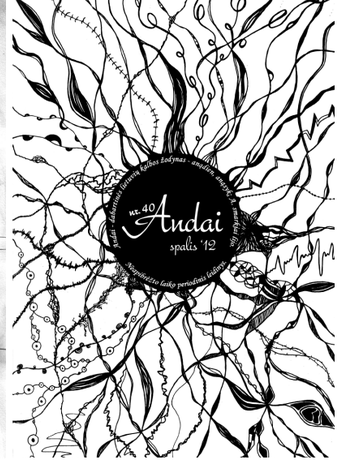
60 nr.

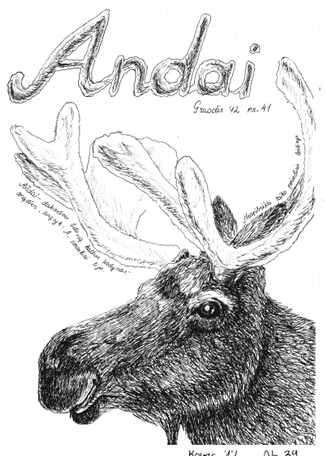

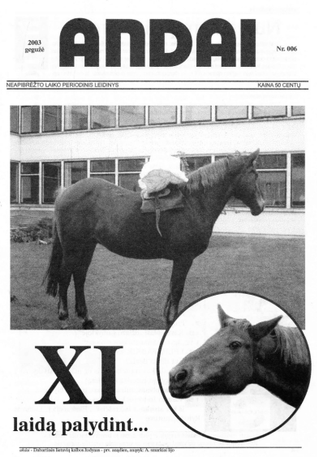

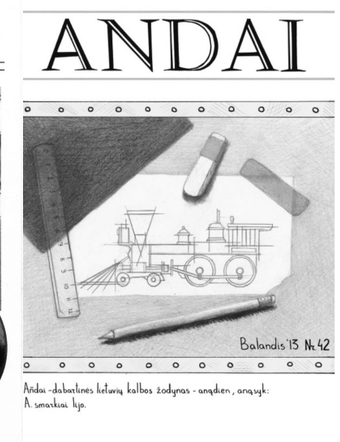

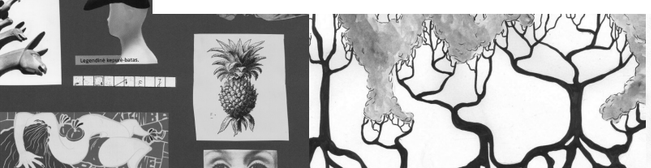

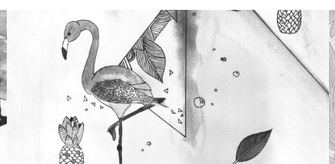

Jūsų nuomonių, atsiliepimų, idėjų bei kūrybos lauksime el. paštu
andai@licejus.lt

Redaktorė **Ūla Danielė Kylli**

Maketuotojas **Rokas Vilys**

Viršelio autorės **Rusnė Dragunevičiūtė**
Barbora Kilikevičiūtė

Vidinio viršelio autorė **Viktorija Baikauskaitė**

Korektoriai **Justas Armonas**
Ugnė Baradinskaitė
Milda Černytė
Klaudija Matonytė
Vija Turulytė

Iliustratorės **Agnė Daugintytė**
Kastė Ivanauskaitė
Laura Karlonaitė
Austė Kaušytė
Ugnė Krikštaponytė
Eglė Stankevičiūtė
Silvija Zujūtė
Ūla Žiūraitė

Dėkojame
Sauliui Jurkevičiui, Jolitai Milaknienei
ir Vidmantui Nakvosui

TURINYS

4 **Redaktorės žodis**
Ūla Danielė Kylli

5 **Laiškas licėjui**
Liuka Jonynaitė

6 **Neapibrėžto laiko periodinis leidinys**
Viktorija Baikauskaitė

8 **Vaižgantui 150**
Augustė Sesickaitė

11 **Interviu su Prezidente**
Akvilė Gelžinytė

12 **Mediumas**
Viktorija Baikauskaitė, Aristidas Lapinskas

15 **Karnavalas**
Barbora Kilikevičiūtė, Greta Venckutė

16 **Mokytojų streikas**
Martyna Kemeklytė, Emilija Palivonaitė

20 **Tigras kieme**
Kiemelis FM

22 **Jurgis Mačiūnas**
Gerda Mačionytė, Edita Paviliūnaitė

23 **Poezijos skaitymai**
Gintarė Švedaitė

24 **Ne aŠ**
gEmbo

25 **Vartotojiškumas**
Rūta Marija Birutytė

26 **Kaip tapti laiko valdovu?**
Vija Turulytė

27 **Licėjaus mitas**
Karolis Gritėnas, Lauryna Motiejūnaitė

28 **Scanorama 2018**
Milda Černytė

30 **Licėjus. Nuo didžiojo sprogimo iki šių dienų**
Sigutė Kareivaitė

32 **Ką prikriuksės kiaulės metai?**
Milda Černytė, Barbora Kilikevičiūtė

34 **Šiuomet, nūnai...**
Andų redakcija

60.

noriu pasakyti daug žodžių
svarbių ir nelabai,
net kai verkia upokšniai,
mėnulį primenančiomis
ašaromis,
ir vilnija danguje
į niekur tekanti upė.

renku žodžius ir istorijas
dėlioju tuščius popieriaus
lapus
jie krinta iš rankų,
kuriose kaupiasi lašai ir jūros,
jei juos atneša žmonės,
taip nenoriai išeinantys.

bet visa tai suprastinus
lieka tik akys
mylimo žmogaus
ir žodžiai
lieka tik žodžiais,
jei į juos neįdedama prasmės.

Ula Danielė Kylli

Mielas licėjau,

Labai norėčiau dabar imti ir parašyti tokį laišką „Andams“ ir licėjui apie tai, kas įvyksta po jo. Apie tai, kokio skonio tas tikras gyvenimas, pabaigus mokyklą. Taip į kažkurią pusę gromuluoju hipotezę, kad tai, kas įvyksta (ar vyksta nuolatos) jūsų licėjistiškoje kasdienybėje, yra niekas, palyginus su ta *depresucha,* kuri tiesiog kirs jums skersai ir išilgai tik atsiėmus atestatą kongresų rūmuose. Kažkur girdėta mintis, tiesa?

Reikalas tas, kad baigiau mokyklą tik prieš dvejus metus, o gyvenimas rodosi dar visomis spalvomis (net ir užsienyje) ir tikrai dar neturiu, ką jums čia paaiškinti. Net ir ne čia reikalas.

Šiame visame mano rašyme glūdi toks seniai atsiradęs noras pakalbėti (labai gaila, kad nėra galimybės pasikalbėti) apie licėjų, o dar labiau apie tai, ar mokinių išgyvenimai tikrai visgi yra niekas. Ilgai man kilo dvejonės, ar verta aptarinėti bendrą mokyklos psichologinę būklę, nes tuomet dar dvejojau, kad gal tai tik mano vienos perspektyva, nors vis taip tarytumei iš nieko išlįsdavo kokia kasdienybės detalė, kuri šaukte šaukė, koks reikalingas yra šis problemos pripažinimas. Šiaip ar taip, tikrai prireikė laiko ir distancijos, atvirų pokalbių su licėjaus bičiuliais, pažįstamais, kad įsitikinčiau šių savo žodžių svarumu ir reikalingumu. Tai dabar berašydama tiesiog viliuosi atverti erdvę visoms mažoms netektims ir išgyvenimams, kurie šioje mokykloje, mano manymu, kartais yra užmirštami.

Aš puikiai suprantu, kad ši problema nėra išskirtinė licėjaus kontekste; gausybė istorinių ir socialinių faktorių lėmė, kad Lietuvoje, jau net neliečiant psichikos problemų, apie paprastus jausmus ir skausmus kalbėti yra šiek tiek nepatogu. Bet faktas, kad šioje aplinkoje besirenkantys itin gabūs žmonės yra dar labiau pažeidžiami ir linkę į perfekcionizmą ar žemą savivertę. Čia tikriausiai būtų pernelyg paprasta pradėti kaltinti sistemą, kad be psichologės kabineto (į kurį eiti *o Dieve!* kaip nejauku ir nepatogu) nėra jokios paramos sistemos, jokių pamokų ar *workshop'ų,* kaip įveikti perfekcionizmą arba išmokti vienos ar kitos *mindfulness* (liet. dėmesingo įsisavinimo) technikos. Taip, tai būtų šaunu, bet kol kas dar šauniau būtų, jei, pavyzdžiui, atsidarius licėjaus grupę *Facebook'e* prie mokytojų auksinių perliukų nebūtų tokių pasisakymų, kurie švelniai laviruoja ties juokelio ir patyčių riba.

Žvelgdama jau per savo trumpą laiko barjerą, vertinu licėjaus mokytojų nuoširdumą ir atsidavimą savo specialybei. Suprantu, kad licėjaus mokiniai jiems kartais atrodo tikrai perdėm pasitikintys ir norisi jiems kelti iššūkius, truputį papurtyti žinių pagrindus. Bet visada yra riba tarp akademinių disputų ir asmeninių netaktų, yra riba tarp uždavimo mokiniams karts nuo karto perskaityti sunkesnį literatūros kūrinį, kurį jie, galbūt, ne iki galo suvoks ir tiesiog apkrovimo neįveikiamomis užduotimis, kurios kiekvienam besistengiančiam mokiniui tiktai kels paniką, stresą ir galiausiai nusivylimą bei apatiją. Viena yra diskusijos su mokiniais metu iškelti nepatogų klausimą, kuris oponuotų visiems prieš tai buvusiems pasisakymams, bet visai kita — tiesiog suformuluoti absoliučią tiesą ir leisti mokiniui pasijusti visiškai beverčiam. Ir net jei tai universali tiesa, man atrodo, kad daug kartų prasmingiau yra tiesiog kreipti ir leisti augti link to nuostabaus suvokimo.

Ir visa tiesa tiesiog slypi savęs ir kitų stebėjime. Suvokime, kad jei apatiškai sėdi su bendraklasiais koridoriuje prasidėjus pamokai ir nei vienas iš jūsų neturi nei menkiausio noro eiti į klasę, tai kažkas tikrai ne taip. Arba jeigu lipant laiptais į mokyklą visuomet, rodos, patiri streso, nerimo priepuolį, arba jeigu iš rašinio aptarimo su mokytoja eidamas namo visą kelią praverki, tai irgi gal jau ženklas. Kad reikia kalbėti, bet jau tiek, kiek leidžia vidinės ir išorinės galimybės.

Kiek simboliškai sulig ta žinia, kad licėjaus pastatas artimu metu bus renovuotas, norisi apsvarstyti garsųjį licėjaus bendruomeniškumą ir jį šiek tiek dekonstruoti, kad galimai atsirastų pretekstas naujai konstrukcijai. Naujai bendruomenės idėjai, kurioje vyrauja įvairovė, o ne tik tobulo liceisto standartai, kurioje šiek tiek daugiau sąmoningumo kito žmogaus jausenai.

Liuka Jonynaitė
XXV karta

NEAPIBRĖŽTO LAIKO PERIODINIS LEIDINYS

VIKTORIJA BAIKAUSKAITĖ

Šiemet išleidome jau 60 „Andų“ numerį. Sunku būtų suskaičiuoti, kiek metų prabėgo. Vienais metais buvo išleisti 3 numeriai, kitais 4, todėl būtų bepigu tiesiog padalinti skaičių iš trijų ir tikėtis atsakymo. Ėjau pasirausti po archyvus.

Radau pirmąjį numerį: viršelyje kažkokia juoda anoniminė figūra, „meniškai“ pamėtyti straipsnių pavadinimai ir tas pats „neapibrėžto laiko periodinis leidinys“... Tuo metu, matyt, niekas negalėjo pagalvoti, kad kas nors rengs retrospektyvą 60 „Andų“ numeriui ir ieškos leidimo datos šiame numeryje, nes datą galų gale radau tik prie išspausdinto „2002 m. respublikinio filologų konkurso“ nugalėtojų sąrašo.

Tai nebuvo pirmas laikraštis licėjuje. „Andai“ atsirado suirus laikraščio „Ta prasme“ redakcijai, o dar prieš „Tą prasmę“ buvo „Non stop“ bei „SSSR[1]“. Ieškodama tuose pačiuose archyvuose prasmių radau vos kelias, vieną „Non stop“ viršelį (būtent, tik viršelį!), o „SSSR“, kuris labiausiai domino savo originaliu pavadinimu, neradau nei vieno. Tikrai norėčiau pakalbėti ir apie šiuos leidinius, bet kol kas skelbiu šių leidinių paiešką, o pati kalbėsiu apie tai, ką radau – daugiausiai senus „Ta prasme“ ir „Andų“ leidinius. Visi šitie išsibarstę leidiniai, vieni be viršelio, kiti kava apipiltais paskutiniais puslapiais, man primena, kad reikia visus tuos leidinius archyvuoti... Laikykite tai pažadu atnaujinti „Andų“ internetinio puslapio archyvą.

Viršelis, „Andai“ nr. 1, 2002 m. vasaris

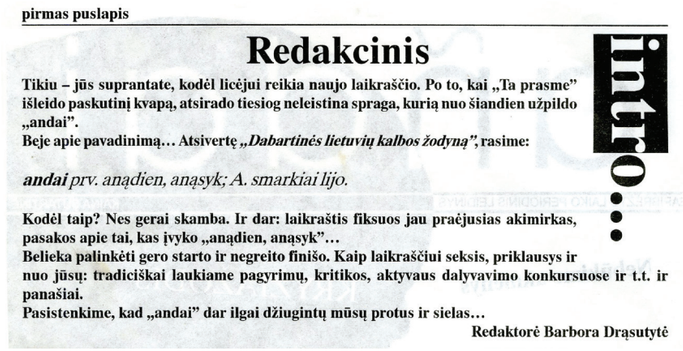
Viršelis, „Ta Prasme“ nr. 6, 2001 m. kovas

Laikraščių redakcijos neturėjo tęstinumo. Susirinkdavo kokia nors grupelė žmonių, imdavo leisti laikraštį, kadangi nesusiformuodavo jokia laikraščio leidybos tradicija (jaunosios kartos neperimdavo senosios kartos darbo), tai šiai grupelei žmonių pabaigus mokyklą redakcija išnykdavo. Tada susikurdavo nauja redakcija... Nuo pat 1996 m. licėjuje buvo leidžiami laikraščiai, bet leidybos tradicija taip ir nesusiformavo iki 2002 m., kai buvo išleisti pirmieji „Andai“. Prabėgo 17 metų ir mes vis dar leidžiame tuos pačius „Andus“.

Leidinių tradicija suformavo visai kitokią redakciją nei tuometinio „Ta prasme“ laikraščio redakcija. Kai atsirado tradicija aprašyti renginius, perduoti redaktoriaus pareigas kitam žmogui, leisti laikraštį kažkiek kartų per metus, tradicija tapo visu „Andų“ pagrindu. Redakcija tapo tiesiog dideliu akvariumu, kuriame atsirasdavo naujų žuvų, nugaišdavo senos, kai kurios pasirodydavo vos kartą ir daugiau nepasirodydavo. Tradicija tapo svarbiau nei žmonės, esantys redakcijoje. „Ta prasme“ redakcija subyrėjo jos nariams baigus licėjų, o „Anduose“ žuvys keičiasi – akvariumas lieka tas pats. Buvo ir tokių atvejų, kai laikraščio leidyba sustodavo, bet tai nereiškė galo „Andams“ – kas nors pakeisdavo tuometinį redaktorių ir leidyba tęsdavosi toliau (apie tokį atvejį man pasakojo buvusi 2008–2009 m. „Andų“ redaktorė Unė Kaunaitė[2]). Tradicija užtikrino „Andų“ ilgaamžiškumą.

[1] SSSR buvo laikraščio leidėjų pirmųjų vardų raidžių akronimas

[2] „Kai rudenį, man tik tapus antroke, buvo renkama nauja redakcija, jaučiausi dar per jauna pasisiūlyti būti redaktore – tradiciškai šio darbo visada imdavosi trečiakursiai. Būtent taip ir nutiko – redaktore panoro tapti viena trečiakursė, tačiau mėnesiai bėgo, o ji, man rodos, nė karto net nesušaukė redakcijos susitikimo. „Andai“ iki pavasario ir nepasirodė... Jei gerai pamenu, tuomet kartu su irgi „Anduose“ rašiusia bendrakurse pakalbėjome, kad reikia kažko imtis, subūrėme kolegas ir prieš mokslo metų pabaigą išleidome šiek tiek prisvilusį, tačiau pagaliau – „Andų“ numerį.“

pirmas puslapis

Redakcinis

intro...

Tikiu – jūs suprantate, kodėl licėjui reikia naujo laikraščio. Po to, kai „Ta prasme" išleido paskutinį kvapą, atsirado tiesiog neleistina spraga, kurią nuo šiandien užpildo „andai".
Beje apie pavadinimą... Atsivertę *„Dabartinės lietuvių kalbos žodyną"*, rasime:

andai *prv. anądien, anąsyk; A. smarkiai lijo.*

Kodėl taip? Nes gerai skamba. Ir dar: laikraštis fiksuos jau praėjusias akimirkas, pasakos apie tai, kas įvyko „anądien, anąsyk"...
Belieka palinkėti gero starto ir negreito finišo. Kaip laikraščiui seksis, priklausys ir nuo jūsų: tradiciškai laukiame pagyrimų, kritikos, aktyvaus dalyvavimo konkursuose ir t.t. ir panašiai.
Pasistenkime, kad „andai" dar ilgai džiugintų mūsų protus ir sielas...

Redaktorė Barbora Drąsutytė

Redaktorės žodis, „Ta Prasme“ nr. 1, 2002 m. vasaris

Šiuo atveju tradicija yra geras dalykas, ji padėjo mums sukurti ilgaamžę mokyklos laikraščio leidybą. Bet kartu tradicija sukuria sąlygas aklam darymui. Kodėl mums reikia „Andų“? Kad mokiniai turėtų erdvę, kurioje galėtų spausdinti publicistinius straipsnius? Kad mes pareikštume savo pilietinį balsą? Man atrodo, kad vis rečiau kyla prasmės klausimų ir daugiau pareigos jausmo. Vakar žiūrėjau į akvariume plaukiojančias žuvytes. Žiūrėjau apie 10 minučių. Iš tikrųjų žiūrėjau kokias 2 minutes, likusias 8 buvau tik įbedusi akis ir radau įdomesnių dalykų, apie kuriuos galima galvoti (galvojau apie tai, kaip parašiau sesijos egzaminus). Noriu pasakyti, akvariumas kelia NUO-BO-DU-LĮ. Kai kurie straipsniai atsiranda vien dėl to, kad tokia yra tradicija. Tradiciškai reikia aprašyti renginius, tradiciškai kalbinamas prezidentas, tradiciškai prisistato Kiemelis FM. Gerai, kai šios rubrikos patenka į rankas žmonių, kurie turi pakankamai gyvybinės energijos, kad sugalvotų, ką naujo galima jose padaryti. Bet dažniau dominuoja pareigos jausmas, o ne žaidybinis elementas.

Mokytoja Asta Karaliūtė-Bredelienė man pasufleravo „Andų“ tradiciją kaip pagrindinį veiksnį, lėmusį „Andų“ ilgalaikiškumą. Kartu šią tradiciją suvokiau kaip veiksnį, lėmusį „Andų“ nuobodumą... O nuobodu todėl, kad nepakankamai diskutuojame. Mūsų lentynose kartais per daug Platono.

Lyginant su dabartiniais „Andais“[3], leidiniuose „Ta prasme“ buvo daugiau reakcijos į tuometinius licėjaus įvykius. Tokiems straipsniams parašyti, žinoma, reikia drąsos, bet taip pat tam reikia skirti daug energijos, reikia iniciatyvos. „Ta prasme“ redakciją būtent tai ir vežė – žmonės, kurie norėjo kaip nors vertinti licėjuje vykstančius reiškinius ir kelti diskusiją. To buvo ir pirmuosiuose „Andų“ leidiniuose, kadangi keli buvę „Ta prasme“ redakcijos nariai prisijungė prie „Andų“, todėl pateikiu pavyzdį iš pirmojo „Andų“ numerio:

tautos balsas

Viltys ir vilionės

Praėjo Kalėdos, Velykos, prasidėjo ledonešis, o Karolio Vaitonio iš trečiosios A rinkiminiai pažadai taip ir liko tik popieriuje. Neteko dar man matyti nei įžymiojo turtingojo dėdės, KURIS GALĖTŲ NUPIRKTI NORS VIENĄ ODINĮ PRIPUČIAMĄ KREPŠINIO KAMUOLĮ, SU KURIUO BŪTŲ ĮMANOMA ŽAISTI KREPŠINĮ PER FIZINIO LAVINIMO PAMOKAS! - (pvz. už 50lt. iš „Rimi", pone Direktoriau), nei krano, kuris turėjo perkelti licėjaus moksleivius per judrią Ozo gatvę... Pažadai ir liko pažadais.O vaikinas per debatus rimtai atrodė, netgi apsaugą pasisamdęs turėjo. Man vėliau kažkas sakė, kad ten visai ne apsauga buvo, o „ereliai" iš Žemynos. Va kaip. Ir vis labiau pradedu tuo tikėti...

Laukiau ir licėjaus kiemelio pertvarkymo. Žadėjo baseiną įrengti. Ir ne bet kokį, modernų, su povandeniniais laivais. Man tai ir akvariumo, terariumo ar delfinariumo užtektų, bet net ir šito jis dėdės negalėjo paprašyti. Ak, kaip greitai pamirštami eilinių rinkėjų menki poreikiai. Sudužo ir viltis ant licėjaus stogo išvysti paukščių žiedavimo stotį, o ypač šiuo metu, kai toks dalykas licėjui reikalingas kaip oras ir vanduo. Pamenu, dar lapkritį vis nekantraudamas klausinėjau : „ar jau greitai, ar greit jau bus stotis?". Tada prasidėjo paukščių migracija, paskui baigėsi paukščių migracija... O aš buvau sukaupęs net du kupinus maišus lesalo. Pasijutau kvailelio vietoje, tiesą sakant, buvau tiesiog sutryptas.

Man asmeniškai be viso kito buvo pažadėtas eskalatorius iki valgyklos... Taip ir mačiau aš jį – kaip savo ausis. Jeigu jau neišgalėjo eskalatoriaus, tai galėjo bent mažutį 15 vietų stiklinį liftą įrengti - juk nebūtų taip labai sunku. Tai kaip dabar jaustis, kai nei eskalatoriaus, nei lifto nėra?

Deja, nebuvo išpildytas ir pats realiausias bei mieliausias pažadas licėistams – Senvagė nebuvo nukelta į Baltupius. Tada į mano galvą iššovė mintis, kad būsimasis senatorius per debatus

tik šiaip sau visas tas gėrybes žadėjo, tiesiog rinkimus laimėti norėjo ir tai tebuvo gudrios rinkiminės vilionės lengvatikiams. Betgi kai kuriais dalykais juokauti nedera. Gal ir tiesą vis dėlto per karnavalą sakė Gediminas, kad nei Karolio dėdės, nei Kalėdų senelio nėra. Bet aš tikrai žinau, kad Kalėdų Senelis yra. Tai kaip čia dabar ? O gal Karolio dėdė ir yra Kalėdų Senelis? O gal didysis Kalėdų stebuklas dar įvyks?

Mykolas Kolyta

Apie Senato veiklą, „Andai“ nr. 1, 2002 m. vasaris

[3] Kalbėdama apie dabartinius „Andus“ kalbu apie 2015–2018 m. leistus leidinius (tiek, kiek skaičiau, mokydamasi licėjuje).

Žinoma, išsakyti mintis kai kuriems „Ta prasme“ redakcijos nariams buvo paprasčiau, nes jie galėjo pasirašyti slapyvardžiu. Reikšdami savo nuomonę laikraščiuose jie turėjo mažiau atsakomybės už savo žodžius. Bet ar mes nediskutuojame apie tai, kad sumažintas Šimtadienio biudžetas, tik dėl to, kad bijome atsakomybės, ar dėl to, kad mums paprasčiausiai trūksta iniciatyvos apie tai kalbėti? Pirmuosiuose leidiniuose galima rasti straipsnių apie tokius dalykus kaip licėjaus pavadinimo keitimas[1], menų kabineto perkėlimas į kitą vietą[5]. Mokiniai pasireikšdavo kur kas dažniau, dabar dažnai viskas lieka licėjaus Senato rankose.

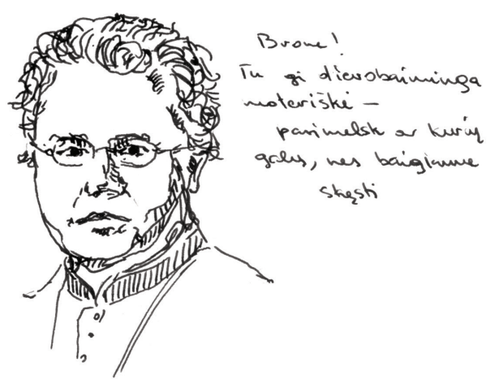
Vis dėlto „Andų“ pilietinis balsas pastaruoju metu atgijo. Naujesni licėjaus mokiniai neturi kaip palyginti to, kas buvo anksčiau, su tuo, kaip yra dabar, bet praeitais metais leidinys patobulėjo, išspausdinęs dvi Ievos Osoblivec recenzijas apie Mediumą[6] ir Šimtadienį[7]. Tai buvo daug energijos reikalavę straipsniai: nuodugniai apžvelgta spektaklių scenografija, aktorių vaidyba, scenarijus, spektaklių prasmė. Spektakliai buvo vertinami kaip tikri meno kūriniai. Buvę renginių aprašymai, kurie nepateikia renginio vertinimo ir yra daugiau informacinio pobūdžio, po truputį nugula į metraštį. Manau, kad tokių aprašymų kiekis gali ir dar labiau sumažėti, man atrodo svarbiau gebėti vertinti renginius, o ne rašyti formules, kurias galėtų lengvai automatizuoti dirbtinis intelektas... Kitas toks straipsnis buvo Silvijos Zujūtės tekstas apie „angelų sargų“ akciją[8]. Silvija kalbėjo apie „angelų sargų“ akcijos metu paplitusį reiškinį kabinti greitus *snickersus* ant spintelių.

Iš tikrųjų apie archyvus būtų galima pasakoti daug daugiau. Būtų galima pasakoti, kuo skyrėsi kiekvienas „Andų“ redaktorius, apie ką tuo metu buvo rašoma „Anduose“, bet šį kartą apžvelgiau pirmuosius „Andų“ leidinius (1–9 nr.) bei rastus „Ta prasme“ leidinius (6–7 nr.). Skaitydama būtent šiuos leidinius pastebėjau tai, jog pilietinis aktyvumas mokyklos laikraščiuose tuo metu buvo didesnis nei dabar. Pabaigai norėčiau paskatinti rašyti savo nuomonę apie mokykloje vykstančius dalykus, kitaip:

Augustė Sesickaitė

VAIŽGANTUI 150

Dar 2016 metų lapkritį Seimas paskelbė 2019 – uosius Vaižganto metais. Praėjus 150 metų nuo rašytojo gimimo ir beveik 86 po jo mirties, Lietuvos visuomenė skatinama prisiminti Juozo Tumo – Vaižganto palikimą, tiek gausiai lietuvių kalbos pamokose nagrinėjamą literatūrinį, tiek politinį ir visuomeninį. Vaižganto asmenybę išties būtų sunku kategorizuoti, rašytojo amžininkas Balys Sruoga yra pasakęs: „Universalus Vaižgantas kaip Viešpaties diena.“ Visgi kad ir kokia plati buvo Vaižganto veikla, kone visa ji buvo nukreipta į lietuvių tautos švietimą, vienijimą, nuoširdaus patriotiškumo kurstymą. Rašytojui mirus, Vincas Mykolaitis – Putinas jį apibūdino kaip šviesos ir optimizmo skleidėją: „Be Vaižganto mūsų gyvenimas pasidarė tamsesnis, liūdnesnis ir tarsi net blogesnis, nes nėra to, kuris taip jautriai reaguodamas į kiekvieną gėrio pasireiškimą, skleidė aplink mus optimizmą, pasitikėjimą ir šviesą. Jis buvo ir yra šviesioji lietuvių tautinio atgimimo legenda, kartu gili, dramatiška ir moderniška asmenybė“. Prasidėjus Vaižganto metams puiki proga tau, liceiste, pasitikrinti (arba praplėsti) savo žinias apie šią asmenybę.

[4] Pavadinimas 2003 m. iš VTGTM buvo pakeistas į Vilniaus licėjų.
[5] Anksčiau R. Jankausko kabinetas buvo toje vietoje, kur dabar fizikos, chemijos laboratorijos. Mokiniai aktyviai priešinosi, kad ten būtų pastatytos laboratorijos, nes toje erdvėje buvo milžiniškas menų kabinetas su scena. Tuo metu ten vykdavo diskotekos, tai turbūt mokiniai dar ir išsigando, kad nebeliks erdvės diskotekoms...
[6] „Andai“ nr. 57, „Du žvilgsniai – dvi perspektyvos“
[7] „Andai“ nr. 58, „O gal ten iš tikro ne sfera?“
[8] „Andai“ nr. 59, „Angelų pasakos“

1. **Kurios 3 profesijos/veiklos tinka apibūdinti Vaižgantui?**
   a) Lenkų literatūros dėstytojas, laikraščių redaktorius, ūkininkas
   b) Kunigas, vairuotojas, politikas
   c) Bažnyčių remontininkas, literatūros istorikas, knygnešys

2. **Kuris iš šių nuopelnų Lietuvos visuomenei *nepriklauso* Juozui Tumui – Vaižgantui?**
   a) 1905 m. dalyvavo Didžiajame Vilniaus seime
   b) Redagavo lietuviškus laikraščius „Tėvynės sargas“, „Lietuvos aidas“, „Vilniaus žinios“
   c) 1909–1932 m. buvo Kauno kunigų seminarijos rektorius

3. **Koks, anot aplinkinių, buvo Vaižganto būdas?**
   a) Cholerikas
   b) Melancholikas
   c) Sangvininkas

4. **Kuri iš šių frazių priklauso Vaižgantui?**
   a) „Kone nuo pat kūdikio lopšio ir iki pasenusio lazdos aš nieko tiek konkrečiai nemylėjau, deja, nei paties Pono Dievo, prisipažįstu, nors ir be to prisipažinimo visiems tai aišku, kiek slieko širdžia tą velėną, po kurią aš štai jau septintą dešimtį metų landžioju.“
   b) „Bet gyvenimo prasmė turi išsipildyti ne tik žmogaus asmenybėje, bet ir jo santykiuose su aplinkuma. Jis yra organas kūrimo vyksme, juo ima veikti Kūrėjo išmintis. Ir tada būtina pamąstyti apie tai, ką žmogus su visais savo pasireiškimais įneša į būtį.“
   c) „Amžinoji Apvaizda yra pasirinkusi Lietuvą aukštam uždaviniui – būti pasaulyje viena aiškiausiųjų žmoniškumo reiškėjų.“

5. **Kokia yra vardo „Vaižgantas“ reikšmė?**
   a) Senovės lietuvių pagonių linų ir kanapių dievas
   b) Vaišingas, besidalinantis
   c) Rašytojo gimtųjų apylinkių vietovardis

6. **Kuriame mieste Vaižgantas gyveno ilgiausiai, daugiausiai įsitraukė į politinį ir visuomeninį gyvenimą?**
   a) Kaune
   b) Vilniuje
   c) Svėdasuose

7. **Koks buvo Vaižganto takso vardas?**
   a) Kivis
   b) Kaukas
   c) Kipšas

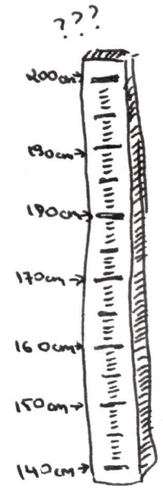
8. **Kuris apibūdinimas atskleidžia Vaižganto kūrybos tikslus?**
   a) Jungti, vienyti susiskaldžiusią tautą, kad bendradarbiautų tėvynės labui
   b) Kurti tautos „epopėją“, į kūrybą sudėti tautinius lietuvio charakterio bruožus
   c) Kurti poetizuotą lietuviškos gamtos, kraštovaizdžio vaizdą, nagrinėti lietuvio santykį su juo.

9. **Kiek metų buvo Vaižgantui, kuomet jis pilnai pražilo?**
   a) 25 m.
   b) 30 m.
   c) 60 m.

10. **Kas *nebūdinga* Vaižganto kunigavimui?**
    a) Kūrybingi, meniški pamokslai, pritraukę Kauno inteligentiją
    b) Nesutarimai ir vaidai su vyresnės kartos klebonais ir vyskupais dėl laisvų ir modernių jo pažiūrų, lietuvybės puoselėjimo
    c) Reguliari korespondencija su Petrogrado (tuometinis Sankt Peterburgas) dvasininkija siekiant gauti informacijos apie bolševikų daromą įtaką krikščionių dvasininkams

11. **Kurioje eilutėje visi išvardinti grožinės literatūros kūriniai parašyti Juozo Tumo – Vaižganto?**
    a) Apsakymas „Rimai ir Nerimai“, apysaka „Žemaičių Robinzonas“, romanas „Audra“
    b) Apysaka „Nebylys“, romanas „Pragiedruliai“, novelė „Joniukas“
    c) Romanas „Šeimos vėžiai“, apysaka „Dėdės ir dėdienės“, apysaka „Saulėtos dienos“

12. **Koks buvo Vaižganto ūgis?**
    a) 165 cm
    b) 175 cm
    c) 185 cm

Kiekvienas teisingas atsakymas vertas 1 taško. Jei surinkai daugiau nei 7 taškus, gali save laikyti tikru Vaižganto ekspertu. Kitu atveju nesijaudink, šiais metais turėsi daug progų atpirkti savo žinių stoką.

Atsakymai: 1. C (tinka visos išvardintos profesijos, išskyrus lenkų literatūros dėstytoją ir vairuotoją); 2. C; 3. C; 4. A (kitos dvi frazės priklauso Vydūnui, savo filosofija tapatinusiam Vaižganto pasaulėžiūrai); 5. A; 6. A (Vilniuje taip pat gyvenо, bet trumpiau, Svėdasai – gimtinė); 7. B; 8. Visi atsakymai teisingi; 9. B; 10. C; 11. A („Joniukas“ Jono Biliūno, „Saulėtos dienos“ A. Skėmos); 12. A

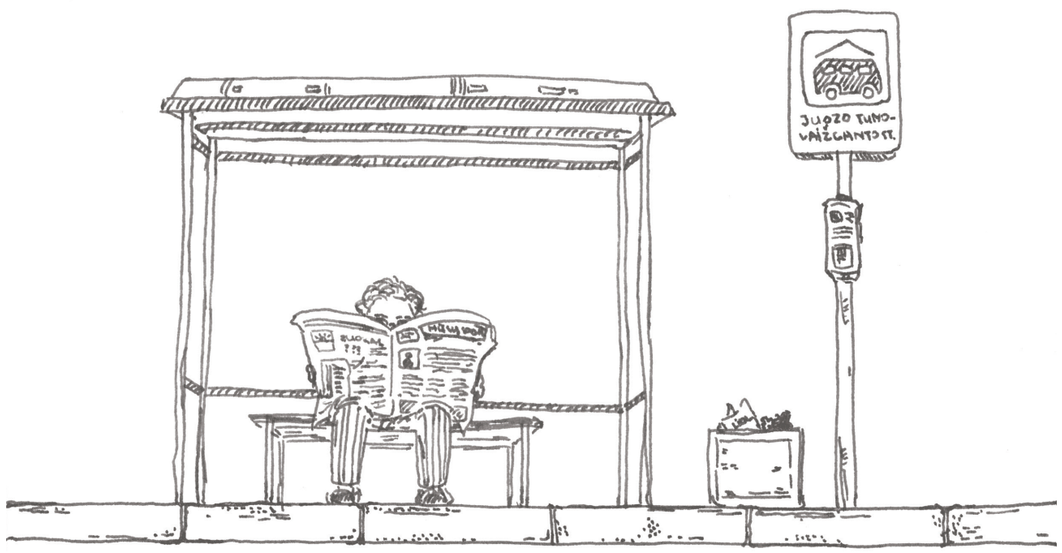
Sąrašas įdomybių, kurias gali nuveikti/pamatyti Vaižganto metų proga:

- Pažiūrėti dokumentinį filmą „Tumo kodeksas“ apie Vaižganto vaidmenį XX amžiaus pirmos pusės Lietuvos visuomeniniame ir politiniame gyvenime;
- Apsilankyti rašytojo gimtinėje Svėdasuose, Anykščių rajone, kur bus rekonstruotas Vaižganto paminklas ir jo teritorija – Nepriklausomybės sodelis;
- Išsiųsti laišką su Vaižganto pašto ženklu, kurį numatoma išleisti būtent rašytojo gimimo metinių proga;
- Apsilankyti bent vienoje teminėje ekspozicijoje, susijusioje su J. Tumo-Vaižganto asmenybe, veikla ir kūryba, kurios bus rengiamos įvairuose Lietuvos miestuose/ parodoje su edukacine programa „Ieškojau laimės kitiems...“/organizuojamame tarptautiniame mėgėjų teatrų festivalyje „ARTimi“/ rašytojo kūrybos skaitymuose;

- Nuvykti į Kaune esantį Juozo Tumo memorialinį butą – muziejų
- Perskaityti Vaižganto kūrinį, kurio neskaitei/ turbūt neskaitysi per literatūros pamokas (tam labai tinka Vaižganto publicistika);
- Pasiremti Vaižgantu rašinyje;
- Pravažiuoti pro Juozo Tumo – Vaižganto stotelę (važiuoja 4, 10, 17 troleibusai, 3G, 73 autobusai).

Akvilė Gelžinytė

INTERVIU SU PREZIDENTE

Po spalį licėjuje praūžusių rinkimų, už mokinių savivaldos vairo stojo Kamilė Tuinaitė, IIIc klasės mokinė, nuo pat pirmųjų dienų licėjuje išsiskyrusi savo pozityvumu, geranoriškumu, ir entuziazmu. Kamilė noriai įsileido mus į savo namus ir atvirai pasakojo apie pirmuosius įspūdžius, džiaugsmus ir sunkumus.

Simono Šimėno nuotr.

– Kaip jauteisi rinkimų metu? Ar tikėjaisi, kad tave išrinks?

Nesitikėjau, man kaip tik atrodė priešingai. Pasvėriau kitų kandidatų galimybes ir man atrodė, kad tai buvo tikrai stiprūs, išskirtiniai kandidatai. Kiekvienas būtų davęs kažką savito savivaldai. Debatai buvo lygiaverčiai, buvo atgarsių, kad net nepaaiškėjo, už ką balsuoti, kuris stipresnis. Vyko įnirtinga kova ir aš, tiesą sakant, tikrai tvirtai nemaniau, kad mane išrinks, ar kad turiu labai daug šansų. Maniau, kad visko galima tikėtis, tad turėjau pasirūpinti tuo, kas priklauso nuo manęs.

– Kokios yra tavo asmeninės stiprybės šiose pareigose ir kuo stiprus šis senatas?

Moku planuoti laiką ir darbus, situaciją vertinti įvairiapusiškai – tai itin svarbu atstovaujant tokiam kiekui mokinių. Kaip prezidentė esu labai išklausanti, galbūt tai kartais gali būti ir minusas. Galiu būti pernelyg nuolanki, kai stengiuosi visus išklausyti, išvengti konfliktų ir rasti kompromisą. Prezidento žodis turi būti paskutinis, o mano žodis dar minkštas, kadangi aš visada už taiką ir kompromisą. Ar tai yra gerai, ar blogai, galima vertinti skirtingai. Ir su senatu dirbame taip pat: manome, kad išgirsti mokinių balsą yra senato pareiga, tad visus išklausome ir stengiamės, kad senatas būtų atviresnis visiems mokiniams, kad tai būtų ne tik uždaras mūsų darbas, ne tik mūsų pareigos ir užsiėmimas, bet ir galimybė apjungti visą bendruomenę. Šis senatas išskirtinai stiprus tuo, kad pirmą kartą licėjaus savivaldos istorijoje turime daugiau narių – mūsų pačių sprendimas priimti dar po vieną senatorių iš kiekvieno kurso taip pat leidžia teisingiau atstovauti visų interesams.

– Ar jau patyrei sunkumų?

Aš džiaugiuosi tuo, kad racionaliai įvertinau galimybes ir savo darbą prieš kandidatuodama padariau: pasikalbėjau su buvusiais senato nariais ir prezidentėmis, pasvėriau savo galimybes. Tapus prezidente nebuvo nieko netikėto iš darbų ir pareigų pusės. Bet yra darbo, matomo ne kiekvieno – toks ir sudaro didžiausią dalį, ten atsiranda sunkumų, kuomet stengiuosi priimti tokį sprendimą, kuris tenkintų visų lūkesčius. Prezidentės pareigos ir vadovavimas senatui, yra labai didelė atsakomybė – kokį sprendimą už kulisų priimti, kad visiems būtų gerai. Tai galėčiau įvardinti kaip sunkumą, bet vėlgi, kai jaučiu palaikymą iš senato komandos ir didelį norą iš savo pusės, susidoroju su tais sunkumais ir jie neatrodo tokie baisūs.

– Kaip sekasi derinti mokslus, asmeninį gyvenimą ir prezidentės pareigas? Ar užtenka viskam laiko?

Užtenka. Be abejo, reikia gero planavimo, o aš mėgstu planuoti. Taip pat turiu atsirinkti prioritetus, kam skirti daugiau laiko, nes stengiuosi išlaikyti ir gerus akademinius pasiekimus ir, aišku, kuo daugiau savęs skirti ir senato darbui. Dar yra šeima ir pomėgiai, kurių irgi nenorėčiau pamesti dėl to, kad einu prezidentės pareigas. Kol kas labai sklandžiai ir sėkmingai sekasi balansuoti. Be abejo, kartais tenka paaukoti tam tikrus dalykus: tai dažniausiai būna miegas *(juokiasi)*. Ir dar nukenčia draugai, tačiau tai laikina. Turiu artimų draugų ratą, kurie yra supratingi, palaikantys, todėl nėra jokios bėdos, kad jiems dabar skiriu mažiau laiko.

– Kaip vertini save: ar pavyksta atiduoti tiek, kiek nori?

Tikrai stengiuosi. Nežinau, ar taip būdavo ankstesniems prezidentams, bet aš niekad galutinai nepasitenkinu gautu rezultatu. Visada, o ypač žvelgiant atgal į jau priimtus sprendimus, atrodo, kad galima buvo kažką padaryti kitaip, dar geriau. Kai turiu tokią atsakingą poziciją, vis stumiu save į priekį, noriu padaryti daugiau, geriau.

Tik pradėjus dirbti su senatu, užgriuvo visi kalėdiniai renginiai, su kuriais, mano nuomone, susitvarkėme tikrai gerai. Ateityje taip pat spausiu iš savęs tiek, kiek galiu. Esu žmogus, negalintis pasitenkinti tuo, kas yra dabar, todėl tikrai sieksiu dar aukštesnio lygio ir iki pat kadencijos pabaigos dirbsiu taip, kad likčiau patenkinta savo darbu bei kad liktų patenkinti ir kiti.

Tai – tik ištraukos. VISAS INTERVIU SLEPIASI PO KODU! Skenuok šį kodą ir išgirsk daugiau: kalbėsime ne tik apie licėjų, bet ir apie Kamilės laisvalaikį, ateities planus, apie meilę!

Simono Šiměno nuotr.

Aristidas Lapinskas

MEDIUMAS

Mediumas, kad ir kas tai yra...

Lapkričio dvidešimt trečiąją, likus maždaug pusvalandžiui iki šeštos valandos, keliauju į licėjų. Keliauju pamatyti Mediumą – renginį, apie kurį aš, pirmus metus esantis licėjuje, nežinau nieko. Neilgai trukus jau sėdžiu salėje ir laukiu vaidinimo. Nežinau, ko tikėtis iš antrokų, ir nežinau, ką galvoti apie tai, kas vyksta salėje...

Trečiokai ir jų vieta salėje

Turbūt reikėtų pradėti nuo to, kad iki pat renginio pradžios mane supa nepatenkintų trečiokų ūžesys, pasirodo, antrokai renginyje, skirtame trečiokams, nepasaugojo jiems vietų ir dabar aplink mane būriavosi daug trečiokų, paliktų salės gale ir, be abejo, nelabai patenkintų šiuo įvykių posūkiu.

Tačiau aš, nors irgi atsidūriau tolimiausiam nuo scenos kampe, per daug dėl to nesisieloju, bet supraskite, tada dar nežinojau, kad man teks rašyti recenziją, kai visą spektaklį mačiau per galvų jūrą ir aplink ošiant trečiokų miškui vos girdėjau, kas vyksta scenoje... Ir vis dėlto, mane išgelbėjo Mediumo įrašas.

Mediumo įrašas

Mediumo įamžinimas vaizdo įrašu, sakyčiau, mano pirmasis pagyrimas Mediumo spektakliui. Iškart skubu pasiaiškinti kodėl - taip, tiesa, renginių įamžinimas – standartinė praktika, bet sužinojęs, kas atsitiko pirmokų Karnavalui, manau, galiu pagirti antrokus už sugebėjimą darbą atlikti nuosekliai...

Sugebėjimai

Tačiau įrašas, nors ir uždirba antrokams pirmą pagyrimą, taip pat pelno ir pirmą pastabą, mat gyvai stebėdamas spektaklį iš salės gilumos aš neatkreipiau dėmesio į salės tuštumą, tačiau įraše tai gana akivaizdu, vienintelės dekoracijos, kurias paruošė antrokai – flomasteriu apipaišytos lentos ir taip pat išpaišytos užuolaidos. Žodžiu – abstraktu.

Abstraktus ir pirmasis šokis, toks abstraktus, kad man jis lieka neįminta mįsle ir aš ji palieku ten, kur ją radau – pirmose spektaklio minutėse.

O jei kalbame apie pradžią – pirmas rimtas siužetas, kuris patraukė mano dėmesį, būtent ir yra spektaklio pradžioje. Tai pavadinkime vaikystės scena. Aktoriai labai nuotaikingai ir smagiai atvaizduoja vaikiškumą „skalbdami drabužius“, vaidindami pirmąją simpatiją ir tarpusavy dalindamiesi svajonėmis. Nors tai nėra labai ypatinga scena, mane ji nuteikia optimistiškai - tai jau primena spektaklį ir žiūrisi maloniau negu abstraktus, turbūt giliamintis, šokis. Bet aš sąžiningai pripažįstu - ši scena, be papildomo konteksto, pasako mažai. Joje netrūksta klišių tiek jos atlikime, tiek jos idėjose. Kelios veikėjų eilutės nelogiškos, nelabai aišku, ko yra siekiama ir tai nepadeda spektakliui „išskleisti savus sparnus“, bet auditorijai pavaizduojama vaikystė ir, nors gana neįdomiai ir akivaizdžiai, pasakoma, kaip ji pasibaigia. Vaikystę seka paauglystė.

Paauglystė

Ši siužeto dalis, spėju, sukėlė daugiausiai kalbų. Pirmiausiai turbūt reikėtų paminėti, kad čia buvo maža originalios vaidybos. Žiūrovams teko sėdėti ir klausyti aktorių, sakančių (kartais šaukiančių) monologus įvairiomis filosofinėmis temomis. Juos sekė intermisija, kai buvo išjungtos scenos šviesos ir nuskambėjo dar vienas...monologas... O ir baigėsi viskas (nepatikėsite) monologais, tik šie, man pasirodė, skyrėsi nuo ankstesnių kažkokiu savo gražesniu tonu.

O tonų ir pustonių buvo visokių: kaltinama mokykla už neišmokymą nei padėkininko, nei atleidininko; kalbama apie tikėjimo savo sėkme praradimą ir galimą pasaulio bereikšmingumą; kalbama, jog visi nesusikalba, atsisako savęs, save apgaudinėja... Keistą intermisiją sekusieji monologai kalbėjo apie svarbą kažkuo užsiimti, svarbą gyventi ir stebuklų ieškoti širdyje...

Bet svarbiausia – neapgauti skaitytojo, todėl nevertinsiu tų filosofijų validiškumo. Pasakysiu, kad jeigu šia scena spektaklio kūrėjai norėjo šaržuoti paauglių filosofijas, tai jiems visai neblogai pasisekė, kadangi monologai, karts nuo karto, iššaukė žiūrovų juoką (nors galima ginčytis, kad tokią reakciją sukėlė, sakykime, vaidyba).

Žinoma, jeigu jie nuoširdžiai tikėjo, kad sako kažką ypatingo ir nustebins auditoriją rimta filosofija, o ši ėmė juoktis, na, tada, nenorėdami, antrokai pašiepė save ir sukūrė paauglių, manančių, kad yra labai gudrūs, kai jie dar nėra tokie, įvaizdį. O visas Mediumas tikrai pavirsta į nebe egzistencinį vaidinimą, o paaugliškumo demonstraciją. Iš kitos pusės, vaidinimas, nors, pripažinkime, nedidelės meninės vertės, tokiu būdu įgauna šiokią tokią prasmę, kai suprantame, kad taip gavome stebėti nuoširdžius paauglius, jiems išsakant savo tikras mintis, kad ir kokios jos, jau paaugusiems, gali rodytis juokingos. Ir kai pamatėme, kokiais, turbūt, buvome ir iš ko išaugome – kaip tai vėliau smagiai pademonstravo į klausimus atsakinėję trečiokai.

Trečiokų atsakymai

Šokius, muzikines pauzes ir vaidybos scenas skyrę trečiokų interviu buvo gryno oro pliūpsnis, mat po kiekvienos abstrakčios ir filosofinės antrokų scenos, šmaikštus ar paprastas trečioko atsakymas į, turbūt, rimtą filosofinį, antrokų užduotą klausimą, griaudavo rimties fasadą, kurį taip palaikė antrokai.

Ir taip išeina, kad antrokai visą vaidinimą ieškoję atsakymų į egzistencinius klausimus, nėrę į gilias mintis, dar net ir Kamiu skaitę, vis dėlto neatrado įtikinamo atsakymo į viską (42), o trečiokai tuos atsakymus pateikė visiems, kas su humoru, kas su nuoširdumu ar saviironija. Trečiokai šiame spektaklyje kontrastavo su antrokais, bet iš tiesų, vienintelis skirtumas rodėsi tas, kad trečiokai išaugo tą siekį pasirodyti labai gudriais, tą paauglystę, apie kurią tiek kalbėjo ir kurią, gal, išgyvena antrokai. Taip šis kūrinys įgauna kitą lygmenį, tai lyg kūrinys, kuriame mes, žiūrovai, galėjome stebėti, kaip skirtingai mąsto mokiniai su vos metais didesne patirtimi. Kūrinys, kurį stebėdami galėjome matyti kelią, kuriuo daug kam tenka eiti, nuo apmąstymų, susireikšminimo ir noro pasirodyti gudriais, iki paprastų džiaugsmų vertinimo, nebijojimo pasijuokti iš savęs ir pasaulį priimti ne taip rimtai, kartais nepabijojus nusiimti egzistencinius akinius.

Nors ką aš jau žinau, tiek kartų peržiūrėjau Mediumą, kad jau nesuprantu, kas buvo padaryta su kažkokia idėja, o kas ne, gal jie tikrai juokėsi patys iš savęs? Absurdas...

Samprotavimai apie absurdą

Paskutinė dalis to, ką, turbūt, reikia vadinti siužetu buvo - savaime suprantama – monologas apie gyvenimo absurdą. Pasakysiu paprastai – jie tikrai Kamiu skaitė, nes čia beveik „Sizifo mitą“ deklamavo. Beveik.

Aš nekalbėsiu apie tai, kiek tai buvo reikalinga spektakliui, paliksiu tai skonio reikalui, bet reikia pripažinti, kad čia buvo turbūt įspūdingiausias monologas iš visų, ne dėl savo turinio, ne dėl to, kad jis buvo gerai padeklamuotas ar gražiai sureguliuotos šviesos (girdėjau, kad naujus žibintus išpakavo). Ne, visa tai yra subjektyvu, iš tiesų šis monologas buvo įspūdingas, nes susilaukė ne tik gausių aplodismentų, bet ir kraštutinių įvertinimų. Vieniems labai patiko, kitiems ne, bet tai, kad monologas (ir jo atlikimas) taip triukšmingai ir kraštutiniškai vertinamas, parodė, kad nepaliko abejingų, o tai jau neblogai.

Kas dar buvo neblogai

Labiausiai galima pagirti ne monologinę spektaklio liniją: abstrakčius šokius spektaklio pradžioje ir pabaigoje, kurių prasmės klausimų aš tikrai nebandysiu iššifruoti, nes neturiu tam reikalingo išsilavinimo, bet galiu pasakyti, kad jie žiūrėjosi neblogai, nes buvo tvarkingai atlikti; muzikiniai intarpai buvo tikrai malonūs, geras ir sklandus jų atlikimas palaikė vaidinimo ritmą: labiausiai čia iškyla tiek vaikystės scenoje atlikta daina su žvakėmis rankose, kurios klausytis buvo malonu ir kuri buvo subtiliai ir gražiai įpinta į spektaklį; ir pačioje vaidinimo pabaigoje atlikta daina „Jie Išskrido Į Kosmosą“, kuri savo jaukumu kontrastavo su buvusiais energingais monologais ir tikiu suteikė progą visiems antrokams atsikvėpti, o žiūrovams tai buvo dar viena graži Mediumo dalis, kur vietoj keliamų klausimų apie prasmę, buvo galima pasimėgauti menu dėl meno.

Menas dėl ...

Tai koks buvo tas Mediumas? Tiesa ta, kad vaidinimas slėpėsi už abstrakcijų ir monologų taip išvengdamas rimtesnių dialogų, nuolatinių veikėjų, smagesnių dekoracijų ir apskritai, tai buvo vaidinimas beveik be vaidybos. Be vaikystės scenos, viskas apsiribojo iš

esmės mokiniais, deklamavusiais tekstus, o ir vaikystės scena, kaip minėjau, ne pati originaliausia. Dėl to žiūrovams tikrai nesunku pasijusti lyg jie būtų patekę ne į vaidinimą, o į skaitovų konkursą, papildytą šokiais, muzikiniais pasirodymais ir interviu su trečiokais. Visas vaidinimas kentėjo nuo šitokio nuolatinio pamokslavimo, kuris neišgrynino aiškesnės pagrindinės kūrinio idėjos ir neleido žiūrovams atsikvėpti ir apmąstyti išsakytų minčių ar bent susieti visas vaidinimo dalis į kažką vientisą – išsinešti kažką konkretaus iš spektaklio.

Tačiau tiesa ir tai, kad, nors gražiausios renginio akimirkos buvo ne monologai, ne prasmės ieškojimai ir ne paauglišk filosofavimai nesuteikę atsakymų, vis dėlto, nusipelno bent trupučio pagarbos. Menas gali būti menui, menas gali būti sielai. Antrokai siekė pastarojo, gal tai nelabai pasisekė, bet jie vis tiek papildė renginį ir tiesiog menu, parodydami savo savivoką, o ir jų meniški pasirodymai buvo tikrai neblogi ir suteikė Mediumui gražių akimirkų.

Mediumas, kad ir kas tai buvo

Ir aš išėjau iš tos salės neblogai nusiteikęs, apšauktas filosofų, stebėjęs egzistencinius šokius ir pasiklausęs gražių dainų, fojė diskutavau apie Mediumą su kitais. Jis sulaukė kritikos ir buvo jos vertas, bet negalėjau atsikratyti jausmo, kad tai ne pirmas ir ne paskutinis toks Mediumas bei nusprendžiau, kad šis bent atskleidė šio kurso potencialą. Ir išėjau taip iš licėjaus galvodamas, kad kitą kartą iš jų galima tikėtis arba visiško absurdo, arba tikro kosmoso (pačia geriausia prasme).

Simono Šiměno nuotr.

Mediumas buvo kur kas vientisesnis kūrinys. Scenos šiais metais tarpusavy turėjo daugiau sąryšio – jas jungė prasmės paieškos, absurdas, paauglystė... Bet tema siejo tik scenas: nebuvo nuoseklaus problemos nagrinėjimo, kuris vestų visą spektaklį. Šiuo atžvilgiu Mediumas nelabai kuo skyrėsi nuo „Muzikinių dėžučių“, kur žiūrovai neieško ryšio tarp skirtingų scenų, nes supranta, kad to ryšio ir nuoseklumo nėra. Nėra ką lyginti, nėra ką sekti, darosi stačiai nuobodu. Kai pradeda groti kita muzikos grupė, stojuos eiti link užkandžių staliuko salės gale. Oi, pamiršau, aš ne „Muzikinėse dėžutėse“...

Buvo gana rimtai kėsintasi kabinti ne tik antrokų mintis apie prasmę – girdėjome Kamiu, matėme „Echad Mi Yodea“ šokį su kėdėmis[1]. Pastarasis labiau panašėjo į plagiatą, kadangi niekas nebuvo pakeista. Tai nebuvo šokio interpretacija, tai buvo jo atkartojimas. Sulėtintos muzikos, kad šokėjai spėtų šokti, nelaikau formos kaita. Kaip Aristidas sakė, beveik deklamuotas „Sizifo mitas“. Tas kūrinys jau ir taip neturi daug formos, tai beveik grynas idėjos pateikimas. Tad vėlgi itin pasigedau kažkokios naujos formos „Sizifo mitui“, pritaikymo teatro scenai – dialogo, šokio, muzikos, kelių meno formų jungties...

Problemas galima spręsti dvejopai – kitą kartą įrengti užkandžių staliuką salės gale arba siekti vientisumo, naratyvo, kuris vestų visą spektaklį. Šis kursas ginasi, kad jie nepretenduoja į draminį kūrinį, bet tai jau tampa kažkuo panašiu į spektaklį, tad kodėl neįvedus keleto dramos elementų? **– Viktorija Baikauskaitė, IV kursas**

[1] „Echad Mi Yodea“ iš „Decadance“ (žr. „Youtube“)

KARNAVALAS

Gruodžio 28 dieną, kaip ir kiekvienais metais, licėjų drebino karnavalas. Į Aktų salę sugužėjo gausi minia mokinių, mokytojų ir draugų iš kitų mokyklų, kurie nekantriai laukė renginio bei smalsavo, ar labai prisvilęs bus licėjaus naujokų pirmasis blynas. Smagu, jog ilgai ir nuobodžiai laukti nereikėjo – karnavalas prasidėjo laiku. Pirmasis dalykas, atkreipęs mano dėmesį prasiskleidus užuolaidoms – dekoracijos. Tiek mane, tiek aplinkui sėdinčius linksmino foninės nuotraukos bei „vaikštančios“ dekoracijos, netrūko šokių ir muzikinių pasirodymų. Nors vaidinimo siužeto linija ir nebuvo išbaigta ar labai kokybiška, tačiau gerą nuotaiką išlaikyti tikrai pavyko.

O kad kitais metais pavyktų dar geriau, štai keletas nuomonių apie renginį.

– Greta Venckutė

“Kai dabar apmąstau vaidinimą, kyla daugiau klausimų: visų pirma, kokia buvo John’o ir Georg’o prisikėlimo esmė? Ką jų apsilankymas paliko Ringo ir Paul’ui? Gal jie sugebėjo įvertinti buvimo kartu svarbą ar išmoko gerbti laikotarpių skirtumus? Karnavalo pabaigoje nebuvo aiškaus moralo ar paprasto apibendrinimo, kurio išties trūko.
Aktoriai kaip aktoriai, pasirinkti labai sudėtingi veikėjai, kurių nei gerai pažįstame, nei suprantame. Bendro įvertinimo iš manęs nesulauksite: taip, aš juokiausi, kartais nesupratau veiksmo, plojau kartu su visais. Buvo linksma kaip ir visada, o tai svarbiausia – nieko daugiau ir nesitikiu.”
– Anonimas

“Kalbėti apie karnavalą šiais metais kaip niekad sunku, nes beveik patiko. Karnavalas prasidėjo beveik laiku – pagirtina. Kaip advento – ramybės ir religinio susikaupimo – laikotarpiu kurtas pasirodymas, sakyčiau kiek grubokas ir per daug energingas. Galėjo būti daugiau fundamentaliųjų vertybių vaizdavimo ir peizažinių pauzių, kurių ypač pasigedau, nes tų šokių intarpų išvis nesupratau. Matyt, visi norėjo užlipt ant scenos, ir ne, čia nėra mano nuoskauda, kad pats neturėjau teisės užlipt ant scenos per mūsų karnavalą... *Trap’o,* ar kas ten buvo, nemėgstu – prašau daugiau taip nedaryti. O kalbant rimtai, šiaip smagiausia stebėti karnavalo iniciatorius ir aktyvistus, kurie aiškiai matėsi tame *bardake,* kuris vyko ant scenos. Niekas nesikeičia... Vaidino prastai, bet nuoširdžiai – tas, iš esmės, ir yra svarbiausia.” **– Arnas Matulaitis, IV kursas**

„Lakoniškas, bet visai neblogas pirmokų produktas. Nemažai darbo įdėjo ir aktoriai, ir muzikantai, ir scenaristai. Staigmena – specialieji efektai: scenoje atsivėrė „juodoji skylė“. Pusvalandis neprailgo – nenusibodo, nepaliko nepabaigtumo įspūdžio. Nekvaršinta galva sunkiais ir nesuprantamais klausimais, bet paliestos rimtesnės temos, spektakliui suteikta dramatiškumo, bet įspūdis liko optimistiškas. Ačiū jums!“ **– Antanas Gražulis, II kursas**

„Karnavalas skendo, mes jį gelbėjom. Bet padarėm, kad mums būtų smagu. Per trumpas, per drąsus ir pernelyg kvailai ironiškas – taip mes mokam, taip mes padarėm, taip mums patiko. Pavargome per repeticijas, bet mus pačius rezultatas nudžiugino. Kitąkart arba geriau, arba blogiau – bet garantuoju, kad bus.“ **– Alicija Jankovska, I kursas**

„daug kam nepatiko
man patiko
berniukai gražūs
o visi kiti normalūs“
– Eglė Matulevičiūtė, IV kursas

„Niekaip negaliu atleisti, kad paėmė šitokį monumentą – Bitlus – ir nė karto nesugrojo kaip grupė, jų taip ir neprikėlė. Nors šokiai ir puikūs, jie, deja, grupės atgimimo niekaip neatstoja. Bet Yoko Ono buvo žavinga! Beje, tenka pripažinti, kad prieš mūsų kursą laimėjo penkiomis minutėmis trukmės atžvilgiu!“ **– Akvilė Gelžinytė, III kursas**

Martyna Kemeklytė
Emilija Palivonaitė

MOKYTOJŲ STREIKAS

Vienas didžiausių gruodžio mėnesio įvykių – mokytojų streikas – prasidėjo jau gegužę. Įvykis, palietęs kiekvieną, tapo „pilietiškumo pamoka ir išbandymu visiems“. Tai nebuvo tik tuščias mokytojų noras pasikelti atlyginimus – tai pragyvenimo lygio, orumo kėlimo, žmogaus teisių gynimo bei Lietuvos visuomenės brandos išbandymas. Savo nuomonę žmonės reiškė skirtingai: vieni streikavo, kiti – ne. Mokytojų streiko reikalavimai buvo konkretūs ir paprasti: aiški etatinio apmokėjimo struktūra, apsauganti nuo subjektyvumo, mokytojo veiklų aiškumas, mažesnis mokinių skaičius klasėse, geresnės darbo sąlygos ir, galiausiai, paprasčiausia pagarba žmogui. Mokiniai taip pat neliko abejingi: Ugnės Baradinskaitės ir Emilijos Urbonaitės iniciatyva buvo pateiktas laiškas, atspindintis mokinių nuomonę ir reikalavimus.

Kalbinome licėjaus mokytojų kolektyvą ir administraciją norėdamos išgirsti jų nuomones ir požiūrius bei giliau suprasti esamą situaciją. Kai kurie mokytojai dėl temos jautrumo ir aktualumo nenorėjo komentuoti.

Kūno kultūros mokytoja Iveta Nadzeikienė:

– **Papasakokite apie streiką:**
– Kai prasidėjo svarstymai dėl etatinio apmokėjimo modelio, viena iš profsąjungų pasakė, kad šis modelis yra skubotas ir jį reikia taisyti, tad gegužės mėnesį pateikėme pastebėjimus ir galimus pataisymus. Mes jau tada pasisakėme prieš ir tikėjomės, kad visa tai bus galima išspręsti be streiko. Mūsų mokykloje esanti profsąjunga negalėjo streikuot, todėl aš sukviečiau mokytojus ir administraciją į susitikimą su [Lietuvos švietimo darbuotojų profesinės sąjungos (LŠDPS) pirmininku] A.Navicku ir bendru nutarimu tiesiog nusprendėme, kad streikuosime. Tai buvo laisvos valios pasirinkimas ir mes oficialiai pradėjome streiką gruodžio 3 dieną.

Aš ministerijoje atsiradau lapkričio 28 dieną. Žinojau, kad nuo pat ryto vyko susirinkimas, tik vėliau sužinojau, kad streikuojanti profsąjunga ir mokytojai laukė švietimo ministrės šešias valandas. Pokalbis neįvyko, nes ji nesiteikė išklausyti, todėl mokytojai atvažiavo iš visos Lietuvos kampelių. Tas vakaras buvo lūžis – visą vakarą mes sėdėjome misterijoje ir kalbėjomės, o viena mokytoja iš Elektrėnų suorganizavo miegmaišius. Palaikyti mus atėjo daug žmonių iš akademinio sluoksnio – nebuvo nė vieno abejingo. Visi prašė: „Jūs tik laikykitės, jūs tik sėdėkite“.

Licėjaus įsitraukimas į streiką buvo tarsi oro gurkšnis skęstančiam, nes beviltiškai užsitęsęs streikas buvo ignoruojamas. Ministerijoje miegojome ant minkštasuolių, netilpę gulėjo ant žemės. Galvojate, būnant penkiasdešimties metų malonu taip ant žemės trintis? Mus įvairiai vadino, teko išgirsti net vadinimą teroristėmis. Skvernelis vieną naktį netgi buvo atsivaręs vandens patrankų ir norėjo mus šturmuoti, bet, ačiū Dievui, to nepadarė. Visur jautėsi nerimas. Melas liejosi per kraštus. <...> Kai pamatėme Skvernelio reportažą: „Jūs privalote grįžti į mokyklas, jūs privalote grąžinti mokinius į mokyklas, jeigu mokytojai negrįš, raskite kitus!“, – įsivaizduojate, kaip jautėmės? <...> Pamačiau žiniasklaidos neobjektyvumą, rodė tai, kas buvo jiems reikalinga. Jei klausdavo, tai dažnai iškarpydavo. Penktadienį per mitingą sužinojau, kad ministerijoje kai kurios mokytojos buvo išvaromos, o durys užrakinamos. Prieš išeinant mes klausėme, ar mums pasiimti savo daiktus, ar mes galėsime grįžti, bet jie nieko nesakė. Atėjusi pamačiau užrakintas duris, tad paprašiau atidaryti langą ir aš įlipau. Reikėjo matyti visų reakcijas: „Kaip čia, tokioje demokratinėje visuomenėje, kaip jūs – mokytoja?“.

Jaučiausi taip ir prie Seimo būdama devyniolikos metų, ir būdama ten. Manęs niekas nežemins, aš nenoriu elgtis nepagarbiai ir jūs su manimi taip nesielgsit, tuo labiau, kad šitoje situacijoje ministerija – mokytojų namai.

Lietuvių kalbos mokytoja Asta Karaliūtė-Bredelienė:

– **Kokia Jūsų nuomonė apie šį streiką? Ar jį vertinate kaip teigiamą, ar kaip neigiamą reiškinį?**
– Iš esmės aš nesu tokios pasipriešinimo formos šalininkė. Man atrodo, kad visuomet galima susitarti civilizuotesnėmis formomis, bet šį streiką aš palaikau ir džiaugiuosi, kad jis įvyko, nes mes pasiekėme situaciją, kurioje civilizuotesnėmis formomis nieko susitarti nebuvo įmanoma. Buvo labai didelis klausimas, ar čia kas nors bus pasiekta, tas klausimas ir liko. Man atrodo, kad tie priimti sprendimai iš tikrųjų yra fasadiniai ir nieko esminio jie nenulems. Mačiau visą procesą, kaip strateginėmis ir diplomatinėmis priemonėmis tas streikas buvo užbaigtas profesionalių politikų, nes reikėjo baigti, bet, nepaisant to, vis tiek manau, kad streikas buvo optimaliausia dėmesio atkreipimo į problemą forma.

– **Kaip manote, ar protestavusieji po tokio „nuraminimo“ dar galės kažką pasiekti?**
– Tie žmonės, kurie nepriklauso profsąjungai ir į streiką ėjo kovoti ne už tuos keturis punktus[1], o dėl kitų priežasčių, mes truputį kitaip visą šitai matom. T. y. streiką aš ir dauguma licėjaus mokytojų suvokiame kaip pilietinio sąmoningumo formą. Šitą formą parėmė labai daug valstybės biudžetinių įstaigų <...>. Aš ją matau kaip visuomeninio biudžetinio sektoriaus nepasitenkinimo situacija ir priemonėmis, kuriomis situacija yra tvarkoma, išraišką. Mane džiugina, kad pilietiškumą mes sugebėjom parodyti – buvo iškelta problema, buvo pasakyta, kad reikia galvoti, kaip tas problemas spręsti. Mūsų visų išėjimas į streiką buvo labai masinis reikalas, išėjimas į piketą, kuris buvo streiko rezultatas, buvo dar masiškesnis reikalas. Tas išėjimas parodė, kad visuomenėje yra pilietinės sąmonės, yra pilietinės iniciatyvos ir kad mes nesileisime savivaliauti mums neadekvačiai atrodančioms jėgoms. Šiuo požiūriu streikas pasiekė rezultatą – pilietinės sąmonės išreiškimą. Kitas tikslas – keturi reikalavimai, suformuluoti profsąjungų, man atrodė nepakankami situacijai pataisyti. Tai, kad jie dalinai įgyvendinti, pedagoginio darbo sektoriuje nieko regimo nepakeis.

– **Kas švietimo sistemoje galėtų būti kitaip? Ką jūs pakeistumėte savo reikalavimuose?**
– Aš nesu švietimo strategė. Bet aš kalbu iš sveiko proto pozicijos. Tarkime vienas aspektas – jaunas specialistas, neseniai atėjęs į darbą, jo stažas neviršija dvejų metų, jis gauna tam tikrą darbo užmokestį. Po dviejų metų jis jau laikomas patyrusiu specialistu ir už tą patį darbo užmokestį jis turės padaryti daugiau darbo, nes jau išmoko dirbti. Tai kur jūs pasaulyje matėte, kad žmogus, kurio kvalifikacija gerėja, dirba ne savo naudai, o prieš save? Mano kvalifikacija turi man uždirbti atlygį, o ne man jį atimti. Čia toks visiškai elementarus dalykas. Aš jums teikiu pavyzdį – tai, kas yra daroma, daroma visiškai negalvojant apie tai, kas bus po tų dviejų metų, kai jaunas specialistas pagalvos, kad jo netenkina jo atlyginimas, ir išeis iš mokyklos. Mes kalbame apie tai, kaip jaunus žmones sudominti pedagogo darbu.

Mums etatinis apmokėjimas yra blogai, nes yra sudarytos sąlygos imituoti darbą. Mokytojo pagrindinė pareiga yra mokyti: vesti pamokas, tikrinti vaikų darbus, rodyti besikeičiantį jų lygį. Dabar pagal tą naująją sistemą pamokos vedimas yra prilyginamas kokiam nors atėjimui į renginį. T.y., skaičiuojamas visas mokytojo mokykloje praleistas laikas ir tada tarsi išsitrina kvalifikacinės ribos. Ar aš esu gera mokytoja ir specialistė, ar nesu gera mokytoja – tai nebežaidžia kaip argumentas. Taigi šitas apmokėjimas yra iš esmės ydinga sistema, nes, pirma, etatinis darbo apmokėjimas reikalautų, kad žmonės dirbtų fiksuotą darbo valandų skaičių. Kaip bet kurioje įstaigoje, kur žmogus ateina aštuntą valandą ir dirba iki penkių su pietų pertrauka savo darbą. Bet mokykloje taip neišeina. Ką man tada daryti – ar viską mesti, ar sakyti, kad jūs sumokėkite man už tą papildomą pusvalandį? Žodžiu, praktiškai neveikia. Svarbiausia tai, kad niekas neklauso praktikų, kurie sako, kad neveikia. Jiems atsakoma, kad taip lentelėse parašyta, todėl tai veiks. Ir čia jau yra valdančiojo aparato santykis su tais, kurie valdo. Etatinį apmokėjimą laikau politine valstybės problema.

– **Yra nuomonių, kad dėl to, kaip elgiamasi su mokytojais, ir jaunų mokytojų skaičius mažėja, ir pati mokytojo profesija nebėra tokia prestižinė, kokia buvo kadaise. Ar sutiktumėte su šiais teiginiais?**
– Čia tokia labai kompleksinė problema. Aišku, kad yra tiesos, kad mokytojų skaičius mažėja, todėl, kad su jais elgiamasi žeminant juos. Be abejo, nei vienam žmogui nėra teisinga būti ten, kur jis yra žeminamas, ir aš palaikau tuos, kurie negali dirbti mokyklose. Aš čia esu todėl, kad nesu žeminama, ir jei taip būtų,

[1] Padidinti atlyginimus, pagerinti etatinio apmokėjimo sistemą, sumažinti mokinių skaičių klasėse ir skirti daugiau apmokėto laiko ruoštis pamokoms.

tai čia nebūčiau. Mokytojų mažėja dėl labai įvairių priežasčių. Pagrindinė priežastis – kad šiuolaikinės mokyklos sistema jau keliolika metų neparengia žmonių tokiam darbui. Ne universiteto, o, pirmiausia, mokyklos. Mokyklas pabaigę žmonės neįgyja jokio bendro išsilavinimo. Nuo ko tai priklauso? Nuo dalykų programų, nuo mokymosi metodų, nuo bendros mokyklos atmosferos. Ir mokyklų lygis labai įvairus, daugeliu atvejų – žemas. Tarp kitko, iš licėjaus yra nemažai žmonių, dirbančių mokytojais. Kitas dalykas, dėl kurio mokytojų mažėja – tai dėl bendros masinės kultūros poveikio jauno žmogaus mąstymui. Mokytoju dirbti yra sunku. Deja, daugelis jaunų žmonių ieško būdo, kaip greičiau, lengviau užsidirbti, neįdedant daug darbo. Ir todėl daug žmonių atėję į mokyklą joje neištveria. Reikia ilgo ir nuoseklaus darbo, kad galėtum būti mokykloje. Čia ne Lietuvos problema, čia visos Europos, o gal ir viso pasaulio problema. Jauni žmonės nenori daug dirbti ir tai tikrai jaučiama mokyklose.

Filosofijos, tikybos ir etikos mokytojas Ernestas Šidlauskas:

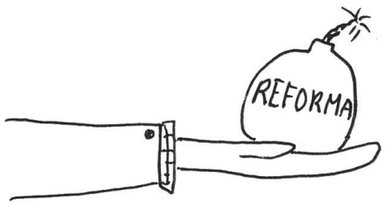
– **Kokie yra trūkumai švietimo sistemoje prieš ir po įvykių?**
– Švietimo sistema, kaip ir bet kokios kitos sistemos, turi ir privalumų, ir trūkumų. Įvykiai, tokie kaip streikas ar reforma, pertvarka ar dar kas nors, dažnai būna iššaukti poreikio keistis, mat netenkina sistemos veikimas ir jo rezultatai. Reikia tikėtis, kad šį kartą jūsų turimi omenyje įvykiai inicijavo pozityvius pokyčius. Kol kas anksti vertinti.

– **Ką manote apie buvusio streiko formą ir priemones? Ar tai, Jūsų nuomone, buvo teisingos, ar labiau radikalios priemones?**
– Streikas turi aiškią, gerai suprantamą formą – nedirbama. O priemonės skiriasi priklausomai nuo problemų masto, šalies tradicijų, organizatorių ambicijų, temperamento ir dar daugelio aplinkybių. Mokytojų streikas dalinai išlaikė klasikinę formą, priemonės, dėl mokytojų ir juos palaikančių asmenų inteligentiškumo ir kitų veiksnių, buvo nuosaikios. Padangų sankryžose nedegino, Molotovo kokteiliais nesisvaidė, na bet čia jau kita protesto forma. Radikalios priemonės naudojamos tada, kai nėra ko prarasti. Džekas Londonas, Maksimas Gorkis, Biliūnas apie tai rašė.

– **Ar jaučiamas tam tikras vieningumas mokytojų bendruomenėje ir ar streikas prisidėjo prie jo kėlimo?**
– Vieningumą iššaukia dramatiški, gal net fatališki dalykai, skausmingai paliečiantys kiekvieną. Pavyzdys čia būtų Sausio 13-osios įvykiai, suvieniję tautą. Mokytojų bendruomenę vienija profesija, darbas, vertybės. Jei klausiate, ar streikas suvienijo mokytojų bendruomenę, manau kad ir taip, ir ne Vienus suvienijo, kitus supriešino. Stebiuosi kodėl streikas nesuvienijo atskirų, berods penkių, mokytojų profsąjungų (trade-unions)...

– **Ką keistumėte Jūs streiko formoje, mokytojų prašymuose ir dabartinėje situacijoje?**
– Jei man reikėtų organizuoti streiką, pirmiausia bet kokiomis sąlygomis siekčiau visų profesinių sąjungų vienybės. Keistai atrodo, kai vieni derasi su darbdaviais ir kažkokį kompromisą pasiekia, o kiti stabdo darbą ir lipa pro langą. Iš principo vengčiau streiko, nes tai viena iš kraštutinių protesto formų, turinčių prieštaringų padarinių. Niekuomet nepamirščiau, kad dirbu Tėvynei, kad mokytojo, kaip ir mediko ar kario darbas ne pinigais vertinamas. Bet jei aplinkybės priverstų, padangas deginčiau.

Trečiakursės Ugnė Baradinskaitė ir Emilija Urbonaitė:

– **Kas paskatino rašyti laišką? Ar rašėte jį vienos ar kas nors padėjo?**
– Nuo pat 2016-ųjų stebėjome politinę situaciją, valdančiosios daugumos akibrokštus – jie buvo vienas už kitą geresni. Tačiau tada, kai buvo parodytas maksimalus nesiskaitymas su mumis, piliečiais, ir, konkrečiai, mokytojais, kantrybės taurė buvo perpildyta. Tada ir kilo idėja kreiptis į valdančiuosius ir visuomenę. Mums pasisekė, kad galėjome pasikonsultuoti su vienos mūsų šeimoje esančiu teisininku, kadangi įterpti ir kritikuoti Ministro Pirmininko (kaip sunku Saulių Skvernelį vadinti būtent taip) citatą atrodė rizikinga. Mūsų laimei, gavome leidimą išpeikti tą pareiškimą dar drąsiau. Vėliau laiško stilių ir gramatiką taisė viena liceistė ir, galiausiai, mokytoja Vida Lisauskienė.

– **Kokią įtaką padarė jūsų laiškas? Kokios reakcijos tikėjotės?**
– Labai nustebome, kai iš pačių liceistų anoniminėje apklausoje sulaukėme itin keistų pasisakymų. Buvo manančių, kad nederėtų kištis į šį reikalą, nes tai mokinių tiesiogiai neliečia (bet juk mums visiems vieną dieną nevyko pamokos, daliai ir ilgiau, tiesa?). Tačiau, be abejo, didžioji dauguma palaikė mūsų idėją. Tad, pirmiausia, laiškas paskatino diskusiją pačiame licėjuje, galbūt kai kurie labiau susidomėjo mokytojų situacija. Iš valdžios įstaigų tikėjomės daugiau nei pranešimo, kad laišką gavo ir perdavė kitam komitetui. Ir, žinoma, dar kartą įsitikinome, kad ir žiniasklaidos portalams nelabai rūpi, ką tie jauni žmonės sako.

– **Kokia, jūsų nuomone, mokytojų padėtis Lietuvoje?**
– Liūdniausia, kad mokytojai yra vieni iš daugiausia nepagarbos susilaukiančių profesijos atstovų. Juk jie atsakingi už valstybės ir pasaulio ateitį, ir čia visai ne demagogija. Mokytojai mus lydi visą brandos formavimosi laikotarpį, nuo jų priklauso, ar mes tapsime atsakingais, savarankiškais ir blaiviai mąstančiais žmonėmis. O Lietuvoje susidaro įspūdis, kad niekam nereikia išsilavinusių žmonių, lyg dabartinė valdžia tikslingai siektų auginti bukas kartas. Gal esamai valdančiai partijai būtų naudinga.

– **Ką norėtumėte pasakyti dabartiniam jaunimui?**
– „Ai, viskas praeis ir be mūsų“ – šiame pasauly neegzistuoja. Mes esame jo dalis ir nors į mus, jaunus žmones, dažnai nenorima įsiklausyti, turime rėkti, kas nepatinka, dėstyti argumentus ir siūlyti sprendimus. Ateis laikas, kai mūsų karta sėdės Gedimino pr. 53 ir galės bei turės spręsti, kuria kryptimi judėsime.

Direktorius Saulius Jurkevičius:

– **Ar streikas turėjo kokios nors realios naudos mokytojų bendruomenei?**
– Daliai, manau, turėjo, kitai daliai padarė, sakyčiau, keistą poveikį. Pirmiausiai, jis buvo finansinis, o kitas dalykas – apsisprendimas streikuoti buvo nelengvas, jis parodė, kaip įvairūs mokytojai skirtingai elgiasi šioje situacijoje. Galiausiai visame tame kontekste iki galo nebuvo suprasta, ko norima, kaip tai turėtų būti padaryta, ir kaip visa ta situacija atsirado. Kaip turėtų būti pozicionuojamas mokytojo darbas? Tai – mažiausiai apibrėžtas ir labiausiai neaiškus dalykas. Kyla labai daug klausimų dėl mokytojo buvimo darbe laiko, atlygio ir pan.

– **Ką jūs manote apie mokytojų keltus reikalavimus?**
– Aš manau, kad jie buvo suformuoti labai formaliai, atstovavo tik vieną pusę, t.y. į valstybės interesus nebuvo atsižvelgiama. Galima kalbėti apie atlygį, bet už jį reikia ir gerai dirbti. Aš manau, kad visa švietimo sistema turėtų pasistengti ir nuoširdžiau dirbti, nes mes matome, kas darosi ir kokie yra rezultatai Lietuvoje. Praktiškai mūsų rezultatai prastėja, tačiau kyla klausimas, kodėl jie prastėja, jei taip gerai dirbame? Be to, sunku apibrėžti švietimą, nes yra labai skirtingos situacijos, pavyzdžiui, jūs sėdite rajono mokykloje su dešimt mokinių, o čia yra dvidešimt aštuoni. Reikėtų racionalizuoti sistemą, uždaryti kai kurias mokyklas ir sukurti optimalų tinklą, reikalauti rezultatų ir iš mokinių, ir iš mokytojų, nes rezultatai tikrai yra apgailėtini. Skirtumai tarp mokyklų yra tokie didžiuliai, kad net sunkiai suprantama, kas vyksta.

– **Ką Lietuvai reikėtų perimti iš kitų užsienio šalių mokymo sistemų?**
– Šiuo metu nieko. Lietuvai reikėtų daugiau dirbti savo galva ir suprasti save, mūsų didžioji problema buvo ta, kad mes visą laiką kažką bandėme perimti. Švietimas nėra perimamas dalykas, tai – sugalvojamas dalykas. Tai tarsi kiekvieno žmogaus asmeninis gyvenimas, aš negaliu tau pasakyti, kaip tu turi nueiti tą kelią. Mes einam nesekmės keliu – tai pagrindinė Lietuvos problema. Esame kankinami nevisavertiškumo komplekso ir manome, kad kitose šalyse kažkas yra kitaip. Kiekviena šalis remiasi tradicija, kultūra, yra tam tikras mentalitetas ir kopijuoti suomius yra juokinga ir kvailoka. Lietuva – savitas kraštas, su savitom problemom ir savitom tradicijom. Mes nesugebam net lietuvių kalbos ir literatūros programos kūrinių sudėlioti. Kas mums sudėlios tą sarašą? Iš kur nors nusižiūrėti? Tai yra juokinga. Įdomus dalykas yra tas, kad mes dar ir nesugebame iš to sukurti prideramo egzamino. Ir visa tai tik pavyzdys.

Su visa švietimo sistema sunku padaryti „copy-paste“. Be to, su tuo susijęs ir mūsų mentalas – mes beveik niekada nebuvom savarankiški, Lietuva tik „copy-paste“ mėgsta daryti. Mes visą laiką manom, kad kokie anglai viską daro geriau, o po to paaiškėja, kad jie kai kuriuos dalykus daro ir prasčiau, nes jų mentalas yra visiškai kitoks. Mes mokome teorijos, o anglams svarbu suformuoti charakterį.

– **Kokią jūs matote licėjaus ateitį? Pavyzdžiui, artimiausius dešimt metų?**
– Didysis iššūkis – mokytojų klausimas. Pati sistema yra nebloga. Produktas irgi neblogas, tačiau yra didelė problema – naujų mokytojų suradimas ir kokybiškų mokytojų kolektyvo išlaikymas. Dalis išeina dėl pensijos, kaip žinome, yra keletą licėjaus mokytojų, kurie galėtų momentaliai pasitraukti dėl pensijos ir juos lygiavertiškai pakeisti būtų sudėtinga. Tai ne tik licėjaus, bet ir visos Lietuvos klausimas. Mokykla labai stipriai laikosi ant mokytojų. Yra labai vertingi mokytojai, kurie gali ir rajono mokyklose motyvuoti mokinius, nepaisant mokinių požiūrio į kitus mokslus. Visi mokytojai yra sovietinio laikotarpio, baigę sovietines mokyklas ir jų paruošimas buvo kietesnis, reiklesnis.

Kiemelis FM

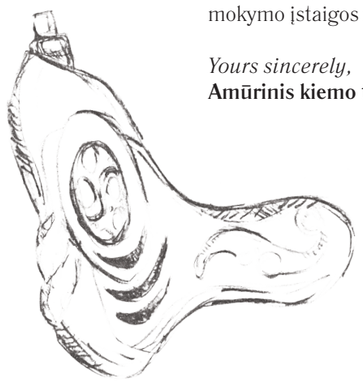
TIGRAS KIEME

Labas,

aš esu naujas kiemas, man patinka pienas, bet iš tikrųjų labiau kefyras. Turbūt jau pažįsti mane iš atsiliepimų soc. erdvėse ar tokios hitų aibės kaip **Ø**. Bet, tiesą sakant, beveik nieko apie mane dar nežinai. Nežinai, nes esu dar šviežias it ilgavaisis agurkėlis. Tačiau nesijaudink, per ateinančias tiek, tiek ir dar kažkiek dienų, manau, susipažinsim artimiau. Štai jau žinai, kad esu keturių kūnų esinys. Vienam iš jų jau nusišypsai koridoriuj, kitam duodi penkis, o kitų jau net paleisti dainą paprašai. Kviečiu dažniau ir smagiau, mielai lauksiu. Rašyk, paišyk, braižyk, klausyk, sakyk, šok, niūniuok, šypsokis. Juk tik taip iš tikrųjų esi. Ir aš esu kartu. Aš prižadu, jog Ji maloniai virpins būgnelį ir sukels Jumyse skambesį (kad ir menkiausią), kuris lydės tiek koridoriuje, tiek už mokymo įstaigos ribų. Taigi, apibendrinant, štai taip.

Yours sincerely,
Amūrinis kiemo tigras

Titas – lietuvių vardas suteiktas geriausiam vaikinui. Titas yra labai gražus, jis greičiausiai bus kai kurios atsitiktinės merginos *BFF*. Titas yra tikrai labai gražus ir neturi jokios lyties, kol nesusituokė.

“Pyktis tikrai nebuvo noro,
Kai kiemely disko grojo,
Ačiū, publika, jūs puiki,
Kaip ir muzika plati.”

Adomas – kvailas kvailys, kuris niekada neatrašo į jūsų tekstus ir mėgsta būti paguldytas.

„Metu diską ir klausau diską“

Vilius – didžiulis žvėris ir paprastai cituoja talentinguosius bei traukia bet kokį paukštį greičiau, nei gali išleisti visus savo pinigus aukščiausiesiems. Be to, jis turi didelę širdį.

“Kai šalta bus lauke, lauk džiazo viduje.”

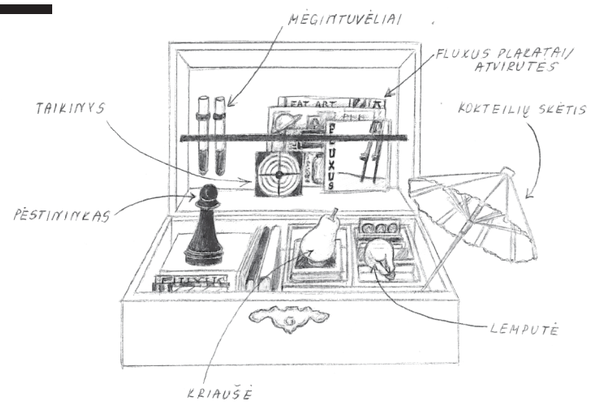
Ignas – tas žmogus, kuris stengsis taip sunkiai, kaip jis gali, kad draugai būtų laimingi, nesvarbu, kokia yra jo nuotaika. Net jei jis atėjo kaip žaidėjas, nes jis yra *legendary member,* bet jis turi gerą širdį ir visada yra ištikimas jo artimiesiems. Jis yra puikus vaikinas.

“Lengvas džiazinis hip hopas, skirtas ramiam ir efektyviam mokymuisi. Tiesioginė transliacija 24/7”

Pagal urbanistinį žodyną

Gerda Mačionytė
Edita Paviliūnaitė

JURGIS MAČIŪNAS

Jau nuo seno visame pasaulyje smarkiai įsišaknijusios tam tikros visuomenės normos, standartai ir nerašytos taisyklės, nurodančios, koks menas yra priimtinas, o koks ne. Šios siauros pažiūros stipriai apribojo ne tik menininkų galimybes, bet ir patį meną.

Jurgis Mačiūnas buvo vienas iš nedaugelio, supratusių menininkų raiškos apribojimo žalą. Sparčiai po visą pasaulį paplitęs naujas judėjimas buvo visiška priešingybė senesnėms meno normoms – jo atstovai nesilaikė visiškai jokių apribojimų ar taisyklių. Tai privalėjo būti neįprasta, nematyta – kažkas kas šokiruotų ir priverstų į meną pažvelgti iš kitos perspektyvos.

Pats Jurgis Mačiūnas jau vaikystėje buvo labai įdomi ir spalvinga asmenybė. Jo jaunystė prabėgo paskui modernizmo vėjus sekančiame ketvirtojo dešimtmečio Kaune, kiek vėliau persikėlė į Vokietiją, kur trejus metus lankė lietuvių gimnaziją. Galiausiai apsigyveno JAV. Studijavo meno istoriją, architektūrą, grafiką, Europos ir Sibiro tautų kultūrą ir meną. Studijos jam padėjo išsiugdyti tokią asmenybę, kuri būtų pajėgi į dienos šviesą iškelti tokio masto dalyką, kaip *Fluxus*.

Jurgio Mačiūno kūryba pasauliniu mastu išgarsėjo ne be priežasties. Menininkas žavėjosi menų sintezės idėja, matė toliau meno šakas skiriančių ribų. Jo kūryba buvo protestas prieš šias ribas. Tarpdisciplininio meno pavyzdžiai kaip hepeningai, protesto akcijos ar koncertai „AG“ galerijoje Niujorke po truputį tapo vieno svarbiausių modernaus meno judėjimo Fluxus pradžia.

Fluxus pavadinimą 1961 metais pasiūlė Jurgis Mačiūnas. Tai daugiareikšmis lotyniškas žodis: tai ir „tekėjimas“ ir vaistų, šalinančių iš organizmo skysčius pavadinimas. Jau nuo 1960 metų Niujorke veikė bendruomenė menininkų, kompozitorių ir poetų, kuriančių eksperimentinius meno pasirodymus, vertę teikiančių kūrybiniam procesui, o ne rezultatui. Didelė grupė įvairiausių tautybių menininkų sudariusi *Fluxus* visame pasaulyje savo radikaliomis idėjomis padarė didelę įtaką meno apibrėžimo plėtimui.

Vienas iš unikaliausių *Fluxus* įkūrėjų bandymų kitaip perteikti meną – hepeningai. Šie iki tol dar niekur nematyti pasirodymai turėjo dailės, muzikos, teatro, kino, choreografijos elementų, kurių sintezė priklausė tik nuo paties menininko. Pagrindinis hepeningų tikslas – perteikti ne darbo rezultatą, o patį veiksmą, taip suteikiant žiūrovams galimybę tarytum dalyvauti pačiame kūrybos procese ir panaikinant ribą tarp meno ir gyvenimo.

Taigi Jurgis Mačiūnas keitė pasaulėžiūrą, filosofiją, bet iš esmės nekūrė nieko materialaus. Atvirkščiai, jam nesinorėjo kurti kažkokių objektų, nes bet koks jau sukurtas kūrinys yra „miręs“. *Fluxus* esmė – tai gyvas kūrybinis momentas. Būti menininku reikia kiekvieną gyvenimo akimirką.

Gintarė Švedaitė

Poezijos klausymasis – tai žodžiu sukurta muzika.

Kūrybos skaitymai suteikia kūrėjams galimybę atsiskleisti ir pasirodyti dienos šviesoje: jų mistinis šedevrų rašytojų šydas pranyksta ir jie tampa pasiekiamais ir paprastais žmonėmis. Besiklausydamas skaitomos kūrybos, klausytojas turi susikoncentruoti, įsiklausyti į ką tik išgirstus žodžius. Tuomet kūrybai skiriamas dėmesys padeda atsiskleisti kūrinio problematikai, pagrindinėms mintims, temoms ar atlikimui.

gEmbo

NE AŠ

Visada, kiek tik save prisimenu, svajojau nusimesti tuos be galo stipriai sukausčiusius šarvus ir grandines ir pagaliau išmokti būti savimi. Tačiau supratusi, kad pagaliau galiu įgyvendinti savo „svajonę“, suvokiau dar vieną labai aiškų dalyką. Mane tarytum elektra nupurtė supratimas, jog taip pat stipriai, kaip norėjau būti savimi, bandžiau tapti Ja.

Ji nėra mano iliuzijų pasaulio veikėja; visai nenorėjau, kad ši mintis, taip ilgai tūnojusi tolimoje mano smegenų kertelėje, pagaliau išlįstų aikštėn, visgi mano nuosavos smegenys niekada nėjo išvien su manimi. Žinia, kad Ji yra netgi labai reali šokiravo mažiau, nei supratimas, kad iškart sužinojusi apie Josios egzistavimą, visa savo esybe stengiausi Ja tapti.

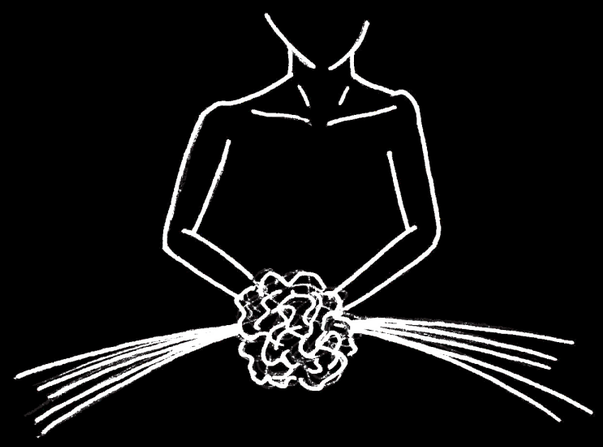
Ne vieną kartą sau kartojau, ką Ji turėjo paaukoti, dėl to, kad galėtų tapti tokia, kokia yra dabar, tačiau tai negelbėjo. Visas laisvas laikas, reta galimybė pamatyti tėvus, sunkios ir alinančios treniruotės bei sugadinta sveikata... Kone užtikau save mąstančią, kad taip pat paaukočiau tai, jei tik galėčiau tapti Ja, tačiau greitai nuvijau šią gėdingą mintį šalin.

Vienintelė priežastis, kuria pateisindavau save, buvo aiškus suvokimas, kad kol pasaulyje egzistuoja tokie kaip Ji, tol savyje pasimetę ar tikrojo gyvenimo kelio neatradę žmonės, visai tokie, kokia buvau aš, niekada negalės net pagalvoti apie galimybę būti savimi. Tai tiesiog neįmanoma. Tuomet belieka tik dvi išeitys – išrasti naują religiją, garbinančią Ją, arba sužlugdyti save.

Norėjau likti sugniuždyta, norėjau tapti feniksu be sparnų, tačiau nepajėgiau. Nepajėgiau sužlugdyti savęs, ir tai tik dėl to, kad esu per didelė savanaudė. Sunkiomis valios pastangomis prisiverčiau atrasti trečią išeitį, ir visai nesvarbu, kad ji prieštaravo visiems mano įsitikinimams ir gyvenimo normoms – savo bejėgiškumą paverčiau stipria jėga, deginančia mane iš vidaus, o tiksliau – pykčiu pačiai sau. Sunku patikėti, tačiau tai padėjo.

Nekenčiau savęs dėl tokių dalykų, kurie nuo manęs net nepriklauso, tačiau tai padėjo man tobulėti, ir visai nesvarbu, jog viso to esmė – tik bandymas tapti kuo panašesne į Ją; siekimas būti žmogumi, kuriuo nėra nė menkiausių šansų patapti, tarsi tam tikra tobula utopija. Visgi šiuo metu leidau sau nekreipti dėmesio į darbo tikslą, mane domino tik rezultatas...

Žiema baigiasi, pavasaris pradeda iš lėto skleisti savo žavingus kerus. Saulė šviečia vis stipriau ir stipriau, josios spinduliai vis labiau ir labiau įkaitina žemę. Sėdžiu ant mažos šviežios žolės, dar vis vėsios, tačiau maloniai artimos. Rankose tvirtai laikau viską, ką per savo gyvenimą sukaupiau – praeitį ir ateitį, pastaroji matoma dar ryškiau už tai, kas jau įvykę, tačiau man tai įprasta. Vienintelis dalykas, kurio vis dar neišmokau kaip reikiant valdyti – dabartis, visgi suprantu, kad Ji jau senai išmoko būti savos dabarties šeimininke. Užsibrėžiu naują tikslą, dar vieną tarp begalės kitų, ir tai supratusi nuo savo veido nebesugebu nutrinti blausios šypsenos, apšviestos šiltų pavasario spindulių.

Rūta Marija Birutytė

VARTOTOJIŠKUMAS

Nusirito sniego pusnimis Kūčios, nusirito Kalėdos ir Naujieji Metai joms įkandin. Nusirito nešdamiesi blizgančias girliandas, eglutės žaisliukus iš Maximos, kaspinus, dovanų popierių, Advento kalendorius, dirbtines eglutes, kalėdinius megztinius iš greitosios mados tinklų... Šventės rito nusirito, bet neliūdėkime, ne už kalnų (pusnių) širdelių formos dėžutėse įpakuotais saldainiais kvepianti Valentino diena, o po jos plastikiniais zuikučiais ir margučiais atrieda Velykos. Ne, ne apie tikrąją švenčių prasmę aš čia. Su šventėmis neišvengiamai ateina ir reklamos, pilni maišai prekių, nereikalingi daiktai. Bet ne tik šventės palieka paskui save tokį pėdsaką. Kiekviena diena mums kaip šventė su akcijom atrakcijom, nuo kurių raibsta akys, vis naujais pirkiniais, padabintais blizgančiomis etiketėmis, pilnomis šiukšliadėžėmis. Ah tas kapitalizmas, tikras stebuklas!

Štai tipinis apsilankymas prekybos centre (turbūt kaip tyrimo objektą reikėtų pasirinkti liceistams trečiaisiais namais tapusį Ozą): artėjant prie durų pasitinka smagi muzika, Kalėdų eglutės taip ir kviečia užsukti. Užlipi ant eskalatoriaus ir kyli aukštyn į šią svajonių šalį, kur šviesos visada ryškios, niekada nešalta, prekės niekada nesibaigia, viskas sterilu ir supakuota į saugias ir patikimas plastikines pakuotes, o dar ir kvepia kažkuo. Švarut švarutėlėse vitrinose grakščiai iškėlę galvas pozuoja naujausiomis tendencijomis padabinti manekenai (įdomu, ar jų drabužius tikrai siuvo 14-metė mergaitė Bangladeše?). O atrodo, kad prieš porą savaičių buvo madingas kitoks kelnių modelis ir grakštieji manekenai dar vakar buvo apsirengę kitaip... Ausis pasiekia pypsinčių kasų, per garsiakalbius skelbiamų reklamų muzika ir viskas susilieja į darnią kakofoniją. Štai jis, mūsų kultūros, mūsų amžiaus apogėjus – prekybos centras!

Pabandykite kada nors patys aplankyti šią vietą, bet kitaip negu visada. Atkreipkite dėmesį į šurmulį, apžiūrėkite, ar apskritai įmanoma nusipirkti ką nors, neįpakuoto į plastiką. Vaisiai sakote? Norėdami po matematikos kontrolinio, išsunkusio visą energiją, atgauti jėgas, čiumpame hmm.. ką čia tokio saldesnio? Šypsosi mums iš Kosta Rikos atplukdytas ir Nyderlanduose sunokintas bananas, šypsomės ir mes, kol pamatome, kaip piktdžiugiškai šypsosi ir ant banano prilipdytas klastingasis lipdukas. Iš plastiko, žinoma. Ak, tas mūsų šiuolaikinis dievaitis plastikas. Mes galime jo nekęsti, jį mylėti, bandyti ignoruoti, bet ko gero pabėgti nepavyks. Nors galima, ne, turime bandyti.

Patikėkite, liceistai labai gerai išmano ekologiją. Norite dviejų šimtų penkiasdešimties žodžių ilgio anglų rašinio apie taršos priežastis ir pasekmes? Prašom. Galime keturias minutes šnekėti apie rūšiavimo svarbą. Galime parašyti, ką kiekvienas žmogus privalo daryti, kad sumažintų išmetamų šiukšlių kiekį, išmokstame šimtą su ekologija susijusių žodžių. Už dešimtuką, savaime suprantama. Ar mūsų suvokimas apie šias problemas telpa dešimtuke? Ar mums tikrai reikia didmeniniais kiekiais pirkti *Viados* ir *Caffeine* puodelius ar vienkartinius gėrimų buteliukus? Taip, patogu, bet už patogumą juk reikia mokėti. Ar būtina prekes dėti į polietileno maišelius? Ar būtina šaltą kavą gerti per šiaudelį? Ar būtina pirkti, viską, ką perkame?

Mes labai mėgstame diskutuoti apie prasmę, sielą ir būtį, bet ko apskritai vertas mūsų išsilavinimas, erudicija, dvasios gelmė, įvaizdis ar Kalėdos. Ko vertos aukščiausius reitingus užimančios švietimo įstaigos, ar pažymiai, jei mes nesugebame išsaugoti savo 12756 kilometrų skersmens uolos, skriejančios kosmose. Atsarginės kol kas neturime.

Vija Turulytė

KAIP TAPTI LAIKO VALDOVU?

Kiekvienais naujais mokslo metais kartoju sau, kad šie bus TIKRAI geresni ir TIKRAI susiimsiu, ir TIKRAI kibsiu į mokslus, ir TIKRAI turėsiu blizgantį dienyną, ir TIKRAI manimi didžiuosis tėveliai, draugai ir visi aplinkiniai, ir... Ar tikrai? Kiekvienais metais atrodo, kad viskas vis sunkėja, o miego ir sveiko proto kiekis vis mažėja. Kuo toliau, tuo ta didžiulė darbų krūva auga, o viskas, ką dėl to darau, tai tik skundžiuosi visiems, kiek darbų turiu.

Noras pakeisti kažką mano galvoje kirbėjo jau gerą mėnesį, bet per skundų ir darbų kalnus niekaip nekilo ranka ar mintis pasigūglinti, kaip gi su šiomis iki skausmo aktualiomis tingulio problemomis kovoja kiti. Pasirodo, būdų – banalių, keistų, išradingų – yra krūvos, tereikia išsirinkti, kas tinka tau. Skirk minutę ir nuo šiol dirbk ne daugiau, o protingiau.

- **Visų pirma, ant popieriaus lapo nusibrėžk skritulį ir, sudalinęs jį į 24 valandas, sužymėk ką kiek laiko per dieną veiki.** Taip aiškiai pamatysi, kam praleidi daugiau laiko, nei norėtum ir ką gali (ar nori) pakeisti.

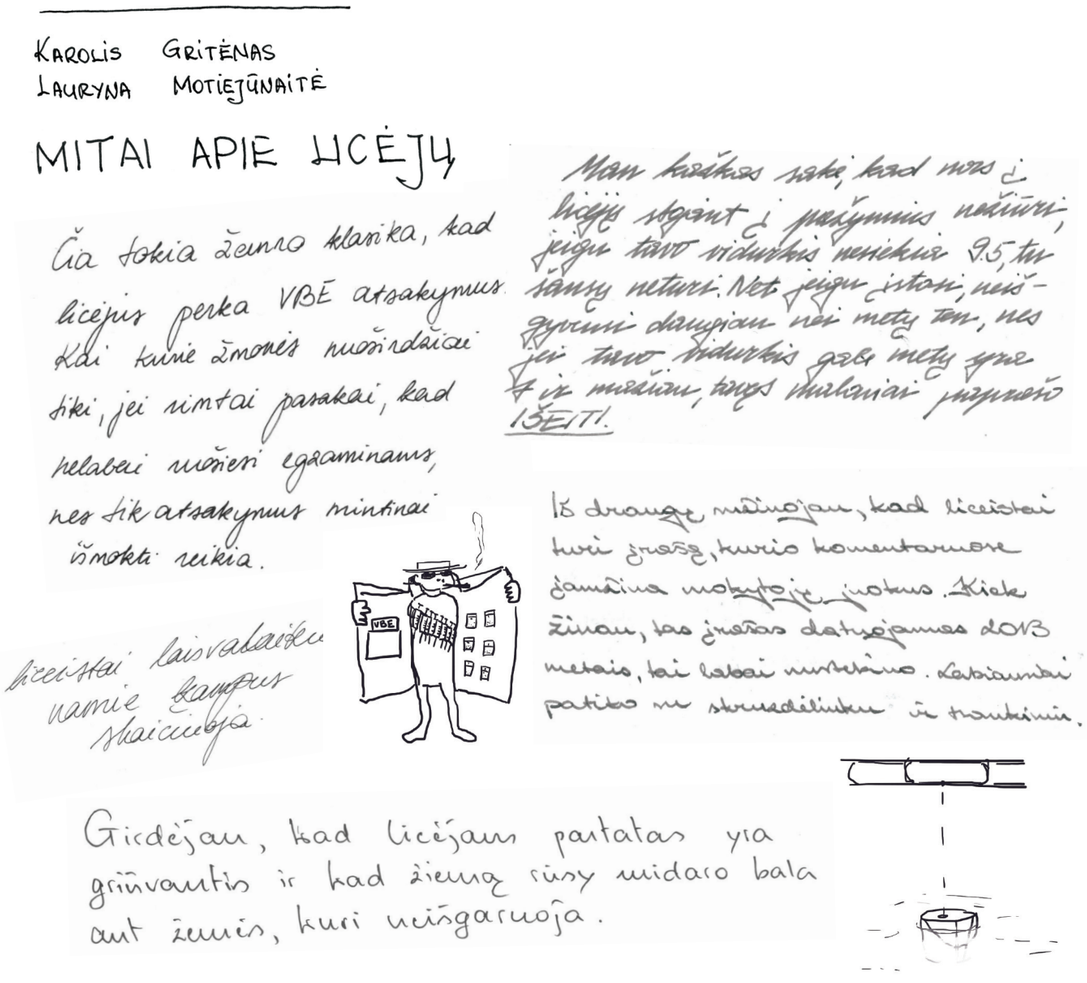

- **Naudok užrašų knygutę/dienoraštį/kalendorių ir visas mintis, terminus, pokalbius, veiklas žymėkis vienoje vietoje.** Tai padės tau nesiblaškyti, nieko nepamiršti ir viską atlikti laiku. Planuok viską – net ir laisvalaikį ar poilsį, ir nepamiršk savo planų laikytis. Ilgainiui tai tampa įpročiu.
- **Prieš įvairius susitikimus, pokalbius ar darbus tyliai sau po nosimi pasakyk tikslą.** Taip žinosi tikslią kryptį, kuria turi judėti, ir prie užduoties nepasiliksi ilgiau nei reikia.
- **Ištrink socialinių tinklų programėles.** Žinau, atrodo neįmanoma, bet pabandyk tai bent vienam vakarui. Susitark su savimi, kad pro pranešimus akimis prabėgsi namie, prisėdęs prie kompiuterio, o dieną visą dėmesį sutelksi į darbus prieš save. (Jei ištrinti programėlių nepavyks, atlik mažesnį žingsnelį ir išjunk pranešimus, kurie neblaškys tavęs dienos metu ir kuriuos patikrinsi tik tada, kai tikrai turėsi laiko).
- **Kiekvieną vakarą susirašyk rytojaus „to–do“ (liet. padaryti) sąrašą.** Pasidarydamas užduočių sąrašą nesiblaškai tarp nesvarbių veiklų ir veiksmingai nusistatai dienos planus, kurie veda prie daugiau laiko didesniems tikslams. *Bonus užduotis:* kiekvieną sekmadienį susiplanuok savaitės darbus. *Bonus patarimas:* Pirmadieniams palik lengvas užduotis, kūrybiškumo ar dėmesio reikalaujančias užduotis skirk antradieniui ir trečiadieniui, susitikimus susiplanuok ketvirtadieniui ir penktadienį paskirk planavimui ir bendravimui.
- **Skirk laiko sportui ar meditacijai.** Tai puikus būdas pristabdyti lekiančias mintis, nusiraminti, susikaupti, pasikrauti endorfinų ir pasiruošti būsimiems darbams.
- **Pasirūpink savo darbo aplinka.** Prieš dirbdamas išjunk telefoną ir palik jį kitoje patalpoje, išnešk šiukšles, užsilikusius indus, susidėk prieš save visus reikalingus knygas ir priemones. Mokymosi erdvė turi įkvėpti, būti patogi, tvarkinga ir turėti gerą apšvietimą. Nepamiršk, kad smegenys sieja vietas su veiklomis – prie darbo stalo tik mokykis, o valgymui ar filmų žiūrėjimui paskirk atskirą vietelę. Svarbu priprasti mokytis vienoje vietoje. *P.S.* LOVOJE mes miegame, o ne mokomės. Nedaryk sau meškos paslaugos ir nesiek lovos su valgymu, mokymusi ar telefonu.
- **Laiko valdymas daugiausia susijęs ne su laiku, o su dėmesio valdymu.** Nepamiršk daryti pertraukėlių – be poilsio nebūsi laimingas, dėmesingas, pailsėjęs ar pasiruošęs darbui. Daryk dideles pertraukas kas 90 minučių darbo (tiek laiko smegenys išlieka dėmesingos) ir mažesnes kas 25-30 minučių (pomidoro technika – daryk 5 minučių pertraukėles kas 25 darbo minutes). Nepamiršk kokybiško miego svarbos.
- **Pasidomėk Eisenhower'io matrica.** išsiaiškink, koks žmogaus tipas esi ir kaip tau pakeisti kasdieną pagal savo „nuodėmes“ ir poreikius.

- Markas Tvenas yra pasakęs „Jei pirmadienį ryte suvalgysi varlę, tai galėsi būti tikras, kad tądien tau nieko blogiau nenutiks.“. **Svarbiausias užduotis atlik rytais ir nustatysi pozityvų toną visai dienai.** Įdomus faktas – smegenims lengviau susikaupti jei jos dar nėra pilnai pabudusios.
- **Mūsų smegenys veikia vienu kanalu.** *Multitaskinimas* tėra mitas, tad susikaupęs ties viena užduotimi viską atliksi greičiau.
- **Nesiek tobulai atlikti visiškai viską.** Dažnai pasimetame tarp mažų detalių, nereikšmingų dalykų ir pametame didįjį paveikslą iš akių. Dėmesį kreipk į prioritetus ir nesijaudink dėl mažmožių.
- **Visiškai išnaudok laukimo laiką.** Skaityk, parašyk laišką, prasirąžyk ar atlik kitokius darbelius autobuse, laukdamas eilėje ar oro uoste.
- **Išmok sakyti ne.** Laikas yra brangus malonumas, nešvaistyk jo dėl žmonių ar projektų, kurie nėra verti tavo dėmesio.

Svarbi detalė pabaigai – nepamiršk sutaupytu laiku pasidžiaugti. Gyvenimas neturi būti vien tik varnelių žymėjimas prie padarytų darbų – pasidžiauk progresu, nepamiršk palaikyti darbo ir poilsio režimo ir nepersidirbk. Kad ir kokia klišė tai būtų – kelias visada svarbesnis už atvykimo tikslą. Sėkmės!

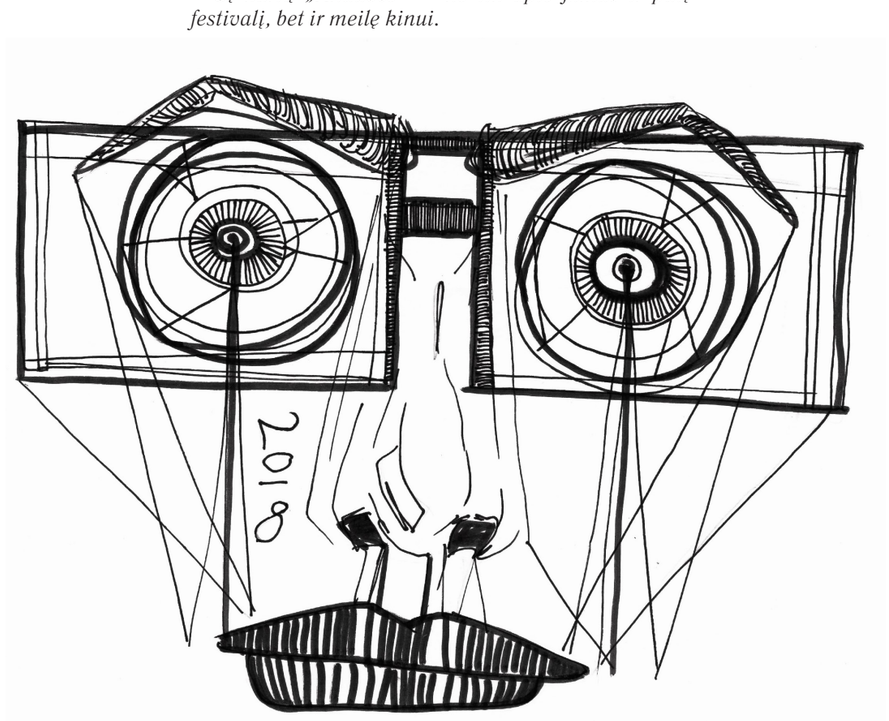

Milda Černytė

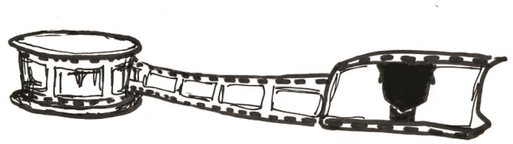
SCANORAMA

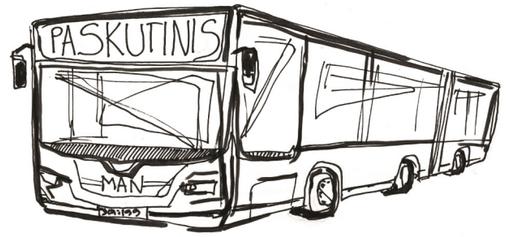
„Scanorama“ jau šešioliktą rudenį kviečia sinefilus į kino teatrus, kur pristato filmus, kurių kūrybinės ir geografinės ribos kerta Europą skersai ir išilgai. Galbūt „Scanorama“ nėra didžiausias kino festivalis Lietuvoje, tačiau išskirtinis dėmesys europietiškam kinui bei nepaprastai jauki festivalio atmosfera surenka pilnas kino teatrų sales. „Šį vakarą pasidžiaukime vienas kitu. „Pasistenkime nesiskaidyti, bet vienytis, nesmulkėti, bet filmuose ir gyvenimuose atverti prasmes. <...> Istorija mus ragina mokytis iš jos klaidų, nors dažniausiai mes nesame geri jos mokiniai. Todėl dažniau prisiminkime laimę būti čia ir dabar, švęsti kiekvieną gyvenimo akimirką“ – festivalio atidarymo metu sakė festivalio įkūrėja Gražina Arlickaitė. Šiuo metu, kai virš Europos sklando nerimo ir susiskaldymo debesys, menas palaiko Europos vienybę, todėl Kanai, Berlynas, Sarajevas ar Vilnius kino pagalba gali palaikyti Europos vienybės idėją.

Šį kartą „Anduose“ – ne tik apie filmus ir patį festivalį, bet ir meilę kinui.

„Čia tas ne Kino pavasaris? Tas, vykstantis rudenį? Tas ne toks įdomus ir kurio filmai skandinaviški kažkokie...“. Tokia dažno reakcija, kai pradedu pasakoti apie kino festivalį „Scanorama“, niūrų lapkritį paverčiantį jaukia, širdžiai miela šventė. Ši beveik mėnesį trunkanti kino šventė visada svarbus įvykis kinomanams ir sušalusiems romantikams. Būtent jis traukia jau daug metų. Pro pravertas kino salės duris žengiu su dideliu smalsumu, koks dviejų valandų nuotykis slepiasi už jų. Vaikystėje svajodavau apie darbą kino teatre, neseniai pradėjau pavydėti juostomis apsiraizgiusiems savanoriams, su akreditacijomis ir tuzinu nemokamai peržiūrėtų filmų. Tas knietėjimas pamatyti, kas slypi už uždangos, kokiomis *chaltūromis* užsiima bilietų tikrintojai, kiek kavos puodelių išgeria titruotojai ar kaip gera pasėdėti tuščioje didžiojoje kino salėje, mane sekė. Supratau, kad noriu. Troškau prisidėti ir padėti paversti tokį didelį ir man pačiai svarbų renginį realybe. Ir čia uždanga atsivėrė. Telefonas, svylantis dėl skambučių ir žinučių nuo koordinatorių, nemokamas kinas, nauji, įdomūs veidai ir lakstymas po „Vingį“ su jau mano vardu pavadinta savanorio akreditacija. Bet man „Scanorama“ nebuvo vien apie tai, kiek dešimčių filmų spėjau pažiūrėti ar kiek jų sutalpinau į vieną dieną. Paskaudusi nugara, pavargusios kojos ir besimerkiančios akys – tokia grįždavau 23 valandą paskutiniu autobusu, eilinę darbo dieną, ir griūdavau į lovą, į namų darbus net nepažvelgusi. Kinas, toks man artimas ir išmylėtas, staiga tapo mano kasdienybe. Per kelias savaites kino teatre pasijutau kaip namie, pažinau aplinką, perpratau liaudį: pavyzdžiui, žmonės su XL dydžio *popkornų* dėžėmis ir bėgančia per kraštą *kola* eis į kino teatro repertuaro filmą, be – į „Scanoramos“; bilietų skenuotojas aiškiai vykdo slaptą verslą ir bilietus pardavinėja pigiau, o titruotojas į keturių valandų filmą eina su dviem termosais kavos ir atskiru krepšiu maisto. O svarbiausia, pati „Scanorama“, kasmet vis didesnė ir svarbesnė, neprarado savo malonios atmosferos. Ji padarė šį lapkritį geriausiu mano gyvenime. Nuoširdžiai kviečiu neapsilankiusius suteikti šansą sau patiems atrasti naujų kūrėjų ir pamatyti nuostabių filmų. O dideliems kino mėgėjams, turintiems laisvo laiko ir noro nesušalti, siūlau pagalvoti apie savanorystę „Scanoramoje“. Verta.

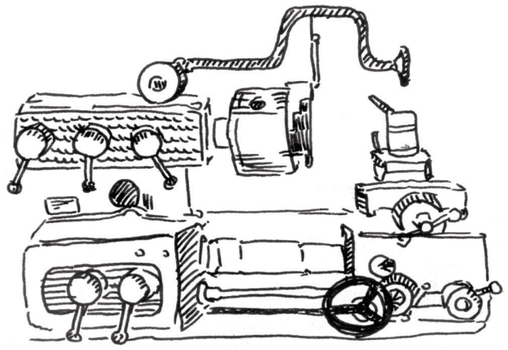
„Akloji zona“ (rež. Tuva Novotny)

„Šis filmas man primena Muncho „Klyksmą““ – taip „Akląją zoną“ pristatė „Scanoramos“ direktorė ir kino kritikė Gražina Arlickaitė. Prieš seansą šis vertinimas man pasirodė be galo keistas : juk sunku sutapatinti labai skirtingus meno kūrinius. Dar sunkiau yra susitapatinti su jais pačiais. Tik įsižiebus pirmam juostos kadrui supratau, jog kaip neretas skandinavų filmas ir šis mane emociškai paveiks. Siužetas sukasi apie vieną niekuo neišsiskiriančią norvegų šeimą, kuri atrodo laiminga, tačiau vienas incidentas sugriauna visą jų emocinę stiprybę. Svarbu paminėti, jog „Akloji zona“ vienas lėčiausių mano matytų filmų, o aš mačiusi tikrai lėtų filmų, nufilmuotas labai įdomia technika – naudojant vieną kamerą, nenutrūkstamai, be iškarpymų, ir ši, bėgant laikui, tampa žiūrovo akimis ir leidžia pasijusti tos šeimos dalimi. Filmas prasideda mergaitės Tėjos treniruote mokykloje ir kelione namo su drauge, plepant apie viską ir nieką. Ir nors scena truko beveik dvidešimt minučių, ji visai neprailgo. Namie mergaitės šeima laiminga ir lėtai slenkanti kamera, fiksuojanti paprastus kasdienybės gestus ir šypsenas, regis, tai patvirtina, tačiau rutiniška niekybė kartu ir sudaro prielaidą kvestionuoti, ar tikrai viskas gerai. Auganti įtampa pasiekia apogėjų, kai Tėja bando nusižudyti. Filmas, atrodo, palenda po oda ir kelia tokius nerimąsčio virpulius, jog nors jos veiksmų nematome, nenoriai suvokiame, kas nutiko. Filmas toliau rodo šeimą, ligoninę, mergaitės būklę, kivirčus ir širdį geliančius motinos panikos priepuolius, o kamerai sekant vis kitą šeimos narį, atrodo, pradedama suprasti, susitapatinti su skirtingų artimųjų skausmais, pažvelgti į situaciją kitaip. Nuostabi vaidyba, neįprasta įtampa, melancholiškas paprastumas ir visiškas katarsis filmo pabaigoje – taip apibūdinčiau „Akląją zoną“ – režisierės ilgametražį debiutą, nutildžiusį besikuičiančią salę ir palikusį trupinėlį nerimo kiekvieno krūtinėje. Pakilusi iš vietos apsižvalgiau. Salėje tvyrojo „Klyksmo“ aura.

Sigutė Kareivaitė

LICĖJUS. NUO DIDŽIOJO SPROGIMO IKI ŠIŲ DIENŲ

Šiuo metu licėjus skaičiuoja 29-tuosius savo gyvenimo metus. Be abejonės, per šį laiką jis patyrė įvairių metamorfozių. Negi ne smalsu, kaip per x metų formavosi tai, ką turime dabar?

Archėjus (apie 1997 metai):

Dar prieš kiek daugiau nei dvidešimt metų, licėjus buvo ne kas kita, kaip jaunimo amatų mokykla. Visas pirmasis aukštas, nuo pat valgyklos, kur dabar yra chemijos, biologijos, fizikos ir istorijos kabinetai, buvo du dideli cechai. Žinoma, staklės buvo išneštos ir visur plytėjo didelės tuščios erdvės. Nebuvo nei sporto salės, nei kabinetų, pačios patalpos buvo visiškai techninio pobūdžio. Dabartinis muzikos kabinetas buvo atskiras galingų skardinių ventiliacijos vamzdžių variklių kambarys, o lauko kiemelyje buvo išmūryti nedideli namukai su skylėmis, kuriuose buvo šachtos, iš kurių trauktas oras. Stebėtina, bet kiemelyje netgi buvo surūdijęs fontanas!

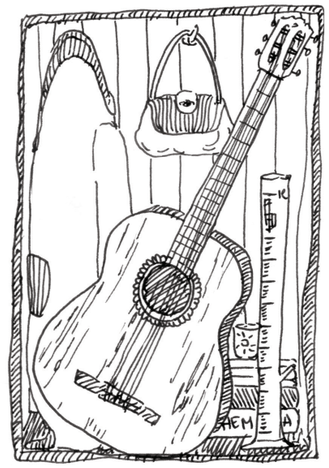
Proterozojus:

Laikui bėgant, daugėjo mokinių, pati mokykla pradėjo plėstis, tad prireikė ir daugiau kabinetų. Pirmiausiai buvo įrengti istorijos (111, 112) kabinetai, todėl vieta prie valgyklos ypač sumažėjo. Ją po kiek laiko pakeitė dvi erdvės: didelis muzikos kabinetas su scena, kurią padarė patys mokiniai, sustūmę suolus ir ant jų uždėję plokštę, ir šokių salė, kurioje buvo rengiamos diskotekos. Vėliau buvo nuspręsta įrengti sporto salę. Tam, visų pirma, reikėjo nukasti žemes, kadangi lubos buvo tokio pat aukščio kaip ir bet kuris licėjaus aukštas. Tiesa, nors dabar akivaizdžiai matosi, jog lubos yra kiek per žemos, kadangi žaidžiant krepšinį ar tinklinį kamuolys neretai trankosi į lubas, kasti žemiau nebuvo galima: buvo pasiekta riba, kurią pasiekus sporto salėje būtų galėjęs rinktis gruntinis vanduo.

Praplėtus erdves mokyklos viduje, imta kreipti dėmesį į lauke esančias licėjaus valdas. Lauko kiemelyje tebestovintis fontanas ir namukai trukdė rengti krikštynas ir kitus renginius, tad buvo nuspręsta juos nugriauti. Vienų krikštynų metu abiturientai, į fontaną pripylę daug žemių ir užpylę vandeniu, nusprendė surengti purvo imtynes ir taip paskutinįsyk atsisveikinti su juo. Fontaną nugriovus, moksleiviai su mokytojais suorganizavo „gyvą grandinėlę“: nuo kiemelio, per visą pirmąjį aukštą, iki pat prie valgyklos esančių durų, ranka iš rankos perdavinėjo plytas. Likusios statybinės šiukšlės buvo paliktos kiemelyje, tad jas iki šiol dengia tik plonas žemių sluoksnis, paliktas, kad galėtų augti žolė.

Paleozojus:

Po kiek laiko muzikos kabineto ir šokių salės erdves pakeitė fizikos, biologijos ir chemijos kabinetai. Muzikos kabinetas apskritai neteko savo pastovios vietos, tad mokytojui Ričardui Jankauskui teko migruoti ir pamokas vesti vis kituose kabinetuose. Mokinių iniciatyva buvo įrengtos pačios pirmosios (juodos) spintelės. Atidžiau įsižiūrėjus, galima pastebėti, kad jos nėra vienodos ir simetriškos, kadangi buvo padarytos pačių mokinių rankomis. Vaikinai, pjaustydami užsakytas plokštes, stengėsi patenkinti individualius įgeidžius: kad tilptų gitara, paltas ar kitas ranknešėlis. Kiek vėliau ir daugiau mokinių panoro turėti spinteles, tad drauge surinkę pinigus ir pasinaudoję mokyklos fonde esančiomis lėšomis užsisakė spinteles, kurias turime iki šiol.

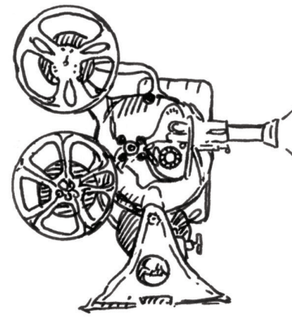
Aktų salė taip pat neatrodė taip, kaip ją matome šiomis dienomis. Visa jos siena buvo iš ištisinių suskirstytų langų. Šimtadienio proga būdavo tradicija ant langų didelėmis raidėmis užrašyti trumpą šventės *credo*, kad suintriguotų ir pravažiuojančius miestiečius. Pačioje aktų salėje būdavo velniškai šalta, ypač žiemą, tad renovuojant mokyklą, siena buvo apšiltinta, o langų skaičius sumažintas.

Mezozojus (apie 2010-2012 metai):

Šiuo laikotarpiu turbūt bene labiausiai atsiskleidė mokinių kūryba. Kelerius metus iš eilės buvo rengiama „Kūrybinių partneryščių“ programa, kuria buvo siekiama ugdyti mokinių išradingumą. Šioms veikloms vadovaudavo menininkai, kurie kartu su klasės dydžio grupe vykdydavo įvairius projektus: piešė ant sienų, darė instaliacijas ar kitas dizaino detales. Kadangi buvo norima palikti reprezentatyvias erdves nepaliestas, išdailintas buvo tik pirmasis aukštas.

Muzikos kabinetas pagaliau atrado savo vietą – įsikūrė ten, kur yra iki šiol. Dar prieš mažiau nei dešimt metų tai buvo belangė šokių salė, kurios nebuvo galima įrengti naujai, kadangi buvo manoma, jog tai laikančioji statinio siena ir jos liesti negalima. Ten, kaip tik vieno šimtadienio proga, buvo pradėta tradicija ant sienos užrašyti laidos mokinių vardus. Taip pat vienais metais atsirado keli abiturientai, kurie išlaikę egzaminus iki išleistuvių nuobodžiavo, tad sutarė išdažyti sieną šalia muzikos kabineto įvairių meninių stilių pavyzdžiais.

Kainozojus:

Metams bėgant renginių skaičius didėjo, o pastarieji tik plėtėsi. Buvo rengiama menų diena, dienos, o vėliau ir visa savaitė. Vienas iš ryškiausių renginių ne „Menų savaitės“ kontekste buvo „Madų šou“. Bene įspūdingiausias licėjaus mokinių projektas buvo kino festivalis, kuris išaugo net iki respublikinio lygio ir buvo rengiamas „Ozo“ ir „Akropolio“ kino salėse. Buvo teikiamos ir nominacijos: už režisūrą, scenarijų, vaidybą ir kt. Deja, po kelių kartų ši tradicija nutrūko.

Tiesa, moksleivių gyvenime svarbūs buvo ir rinkimai į mokinių savivaldą: kandidatai jau kelios savaitės prieš rinkimus paruošdavo didžiausias reklamas. Debatai būdavo kur kas aštresni, o inauguracija buvo daug ryškesnis renginys, turėjęs savą programą. Vienų debatų metu pažadėtas supynes iki šiol galime matyti lauko kiemelyje, tačiau žiemą įrengta čiuožykla neišliko.

Nors per savo gyvavimo metus licėjus tiek savo išore, tiek vidumi, tiek „gyvenimo“ būdu labai pasikeitė, dauguma renginių ir veiklų išliko iki šių dienų. Na, o kasdien vis labiau aptrinamos sienos, trupinamos palangės, naujai kuriamos detalės vis dar kuria istoriją. Tad telieka stebėti, kaip licėjus vystysis toliau.

Milda Černytė , Barbora Kilikevičiūtė

KĄ PRIKRIUKSĖS KIAULĖS METAI?

Avinas: Jūs turėsite daug ką duoti pasauliui ir niekas Jums nesutrukdys to padaryti. Smarkiai praturtinsite savo dvasinį pasaulį, daug laiko praleisite savyje. Nors kartais galite būti naiviai optimistiški, šiais metais Jūsų idealai gali tapti realybe, jei tik klausysitės intuicijos. Pagaliau suimsite likimą į savo rankas ir išsilaisvinsite nuo Jus ribojančios aplinkos.
Muzikinis metų takelis: Sergei Prokofiev - “Dance of the Knights.”

Jautis: 2019-aisiais Jūsų gyvenimas pasikeis taip, kad patys jo nebeatpažinsite. Tačiau nereikia nuogąstauti (nors pokyčiai Jus ir jaudina!) – jei patys dalyvausite šiuose pasaulio pokyčiuose, galėsite jį susikurti tokį, kokio trokštate. Šie pasikeitimai atvers daugybę naujų kelių bei leis Jums ir Jūsų esybei augti bei tobulėti. Sulauksite staigaus, tačiau reikalingo nušvitimo.
Muzikinis metų takelis: Frédéric Chopin - “Nocturne op.9 No.2.”

Dvynys: Sulauksite puikios progos pasidalinti tuo, kas Jūsų viduje paslapčia virė ir nedavė ramybės jau ilgą laiką. Turėsite susidurti akis į akį su pačiu savimi ir pripažinti savo klaidas bei trūkumus, tačiau tai Jus tik sustiprins ir padės susidoroti su ateities iššūkiais. Šie metai pasižymės finansinine sėkme ir galimybių gausa. Jei esate nepatenkinti savo esama situacija, ateis tinkama proga pradėti viską nuo švaraus lapo.
Muzikinis metų takelis: Dmitri Shostakovich - “Waltz No. 2.”

Vėžys: Artimiausi žmonės 2019-aisiais taps didžiule Jūsų metų dalimi, jiems reikės Jūsų pagalbos. Užgrius svarbūs darbai, bet, laimei, praeis sklandžiai. Tapsite neabejingais brandai ir realybei, tai padės Jums suvokti ir išspręsti iškilsiančias problemas. Nebijokite priimti kitų žmonių pagalbos - šie padės Jums atrasti įkvėpimą ir pagelbės suvokti savo pačių autentiškumą. Šiais metais veiklos iš Jūsų reikalaus ypač didelės ištvermės, tačiau nepamirškite leisti sau atsikvėpti.
Muzikinis metų takelis: M. K. Čiurlionis - “Jūra.”

Liūtas: Šie metai leis Jums atsinaujinti ir tobulėti tiek asmeninėse, tiek akademinėse srityse. Sulauksite daug progų išeiti iš savo komforto zonos ir taip galėsite atrasti savo tikrąjį tikslą, o radusiems - kaip niekad sėkmingai seksis to tikslo siekti. Kiaulės metai Jums bus pilni įvairios netikėtos veiklos. Pagaliau sugebėsite paleisti tai, kas nesuteikia jokio džiaugsmo. Senus pomėgius ir hobius keis nauji, kartu su jais plėsis bei keisis į gerą ir Jūsų kuriamas pasaulis.
Muzikinis metų takelis: Pyotr Ilyich Tchaikovsky - “Piano Concerto no. 1.”

Mergelė: Jums bus suteikta daug progų ištaisyti tai, kuo esate nepatenkinti. Nesėkmes priimsite kaip pamokas, įgausite stabilumo Jus supančioje aplinkoje, pasitikėjimo savimi ir kitais, pajausite atsakomybės jausmą bei, išmokę tinkamai savimi rūpintis, atrasite grožį ir nuoširdžią laimę paprasčiausiuose dalykuose. Metai bus kupini džiaugsmo ir švelnumo, jei į viską žiūrėsite ne pesimistiškai.
Muzikinis metų takelis: Antonin Dvorak - “New World Symphony.”

Svarstyklės: Būna metų, kurie praeina nepastebėtai, tačiau 2019-ieji Jums kaip tik bus itin įsimintini. Tai bus laikotarpis, kuomet šeima ir draugai turės tapti Jūsų prioritetu. Pradėsite tvirtinti savo santykius, dėliotis mintis ir planus, o viskas, kas 2018-aisiais nesusiklostė taip, kaip Jūs norėjote, stos į savo vietas. Kartu su šiais pasikeitimais pagaliau pajusite, kur priklausote, ir įleisite ten savo šaknis.
Muzikinis metų takelis: George Gershwin - “Rhapsody in Blue.”

Skorpionas: 2019-ieji Jums bus ypatingai derlingi. Atgausite pasitikėjimą savimi ir sulauksite daugybės nuostabių progų parodyti savo išskirtinius sugebėjimus – net ir tuos, apie kuriuos galbūt ir patys esate pamiršę. Vėl atgausite savo balsą ir išdrįsite prabilti apie tai, kas Jums yra svarbiausia. Visas šis naujai atrastas atvirumas su pasauliu ir, svarbiausia, savimi atneš daugybę naujų galimybių ir pagaliau suprasite ar tai, ko siekiate gyvenime, yra teisingas kelias.
Muzikinis metų takelis: Ludwig van Beethoven - “Moonlight Sonata.”

Šaulys: 2019-ieji Jums bus metas, kuomet viskas, kas atrodė neįveikiama, taps įmanoma. Sulauksite daugybės naujų, įdomių bei ypači Jūsų širdį paliesiančių pažinčių, ilgalaikių draugysčių. Pagaliau turėsite griebti gyvenimą už ragų ir priimti visus pasiūlymus ir nuotykius, kuriuos pasaulis Jums pasiūlys, nes tai bus metas, kai Jums už viską bus atsilyginta.
Muzikinis metų takelis: Richard Wagner - “Ride Of The Valkyries.”

Ožiaragis: Joks kitas zodiako ženklas nėra toks subrendęs kaip Jūs, tačiau šiais metais ne kartą privalėsite įrodyti savo brandą. Pasieksite gerų akademinių rezultatų, taip pat užsiimsite nauja veikla, kuri pakels Jūsų asmeninę bei socialinę reputaciją. Metų gale prisiminsite visus savo pasiekimus ir būsite pasirengę atsiimti savo apdovanojimą, kurį iki tol jau būsite neabejotinai užsitarnavę.
Muzikinis metų takelis: Gustav Holst - “The Planets.”

Vandenis: Šie metai Jums bus gausūs socialinės veiklos. Turėsite daugybę progų augti, tobulėti ir atrasti save. Susipažinsite su daugybe skirtingoms kultūroms ar religijoms priklausančių žmonių. Taip pat savo draugų rate netikėtai atrasite žmogų, kuris Jums suteiks daug išminties ir patarimų. Žvelgiant iš kitos pusės, šiais metais Jūsų noras priešintis ir keisti aplinką vėl sugrįš. Ypač stipriai tai pasireikš šeimoje, tačiau nereikia baimintis – šie pokyčiai Jus išlaisvins.
Muzikinis metų takelis: Erik Satie - “Gymnopédie No.1.”

Žuvys: 2019-uosius Jūs pradedate sklandydamas aukštumose, ten ir liksite. Atrasite savo pašaukimą ir išnaudosite kiekvieną Jums suteiktą galimybę. Šiais metais seksite paskui tai, ko nori Jūsų širdis, kadangi tai bus tiesiogiai susiję su asmeninėmis ambicijomis ir gyvenimo tikslu. Jei tik įdėsite į savo darbus ir svajones pakankamai pastangų, Jums seksis kaip niekad gerai. Svarbu nenukabinti nosies. Be to, atrasite valios atsisveikinti su toksiškomis draugystėmis, o vietoj jų prisiminsite pamirštąsias.
Muzikinis metų takelis: Franz Liszt - “Liebestraum.”

ŠIUOMET, NŪNAI...

Išaušo metas jau antrą dešimtmetį tarnaujantį „Andų“ puslapį išleisti į pensiją. Kartu su 60-taisiais „Andais“, pasaulio platybes išvysta ir atsinaujinęs virtualusis neapibrėžto laiko periodinio leidinio veidas.

Viena iš populiariausiųjų andai gyvavusio tinklalapio funkcijų – prieiga prie suskaitmenintų ir suarchyvuotų senesniųjų leidinių – įgauna dar platesnę savo apimtį. Nuo šiol, „Andų“ skaitmeninėje erdvėje galėsite skaityti ir „Sparnų“ kūrybinius almanachus, ir praeities kartų metraščius.

Už naująjį puslapį esame dėkingi Viktorijai Baikauskaitei ir Danieliui Šukiui, kurių metai darbo virto palikimu mums bei ateitiems kartoms.

Kviečiame.

andai.licejus.lt

